

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

PYÖRÄILYMATKAILUSIVUSTON TARJONTA KOTIMAISELLE KÄYTTÄJÄLLE

Outdoors Finland Etelä-hanke

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun ala
Matkailun koulutusohjelma
Elämysmatkailu
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Peter Moisio

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma

MOISIO, PETER:

Pyöräilymatkailusivuston tarjonta
kotimaiselle käyttäjälle
Outdoors Finland Etelä -hanke

Elämymatkailun opinnäytetyö, 51 sivua, 6 liitesivua

Syksy 2012

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää mitä pyöräilymatkailusivuston tulee tarjota kotimaiselle pyöräilymatkailijalle. Tavoitteena on kehittää jo olemassa olevaa pyöräilymatkailusivustoa www.pyoraillensuomessa.fi sekä suunnitteilla olevaa pääosin eteläisen Suomen pyöräilyreitistö kattavaa internet-sivustoa. Opinnäytetyön tuloksia on tarkoitus hyödyntää pyöräilyn ohjelmapakettien, paperi-, mobiili- ja internetkarttojen sekä esitteiden tuotannossa kotimaisten aktiviteettireitistöjen kehittämiseen keskittyvässä kehittämishankkeessa.

Tutkimuksen teoriaosuudessa kerrotaan pyöräilymatkailun nykytilanteesta Suomessa ja pyöräilymatkailulle ominaisesta hitaasta matkailusta sekä pyöräilymatkailun palveluiden sähköistymisestä. Teoriassa pohditaan myös laadullisen tutkimusmenetelmän ja teemahaastatteluiden käyttöä sekä niiden soveltuvuutta ja toteutusta tässä tutkimuksessa.

Tutkimusaineistona ovat tässä tutkimuksessa toteutetut teemahaastattelut. Haastatteluissa selvitettiin pyöräilymatkailijan tarpeita pyöräilymatkailun internet-sivustolla. Haastattelut toteutettiin kesä-elokuun 2012 aikana. Haastateltavat valittiin pyöräilyä harrastavien joukosta harrastuneisuuden vaihdellessa työmatkapyöräilijästä aktiiviseen entiseen kilpapyöräilijään. Haastateltavat arvioivat kolmea eri pyöräilymatkailusivustoa matkan suunnittelun ja toteuttamisen apuvälineinä.

Haastatteluissa havaittujen asioiden perusteella pyrin konkretisoimaan pyöräilymatkailijan kaipaamat tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailusivustolla. Arvioin tuloksia sivuston suunnittelijan näkökulmasta. Saatuja tutkimustuloksia toimeksiantaja voi käyttää sivuston suunnittelussa ja jatkotutkimuksien tekemisessä.

Asiasanat: pyöräilymatkailu, pyöräily, sähköinen markkinointi, haastattelu, hidas matkailu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism and Hospitality

MOISIO, PETER:

Supplying a cycling tourism web page for
domestic users
Outdoors Finland South -project

Bachelor's Thesis in Adventure Tourism 51 pages, 6 pages of appendices

Autumn 2012

ABSTRACT

This thesis is meant to find out the requirements for a web page that is aimed at domestic cycling tourists in Finland. The goal is to develop an already existent web page for cycling tourism www.pyoraillensuomessa.fi, and to develop a web page under planning that mainly covers the cycling routes of southern Finland. The results of this thesis are meant to be utilized when engineering ready-to-go programs, paper, internet and mobile maps and brochures for cycling in a project that develops domestic outdoor activity routes.

The theoretical part explains the current situation of cycling tourism in Finland, about slow tourism that is typical for cycling tourism and talks about cycling tourism getting more and more digital. It also discusses how and why the qualitative research and thematic interviews were used in doing this research.

The research material consists of thematic interviews that were performed in this research. The needs of a cycling tourist were investigated in these interviews. The interviews were executed between July and August 2012. The individuals were chosen from cyclists whose level of activity in cycling varied. The individuals evaluated three different cycling tourism web pages as tools in planning or implementation of a cycling tour.

Based on the information gained from the interviews, I try to make tangible the most desired sectors for a cycling tourist on a cycling tourism web page. I evaluated the results from the planner's point of view. The employer may use the results when planning a web page and when doing new research.

Key words: cycling tourism, cycling, digital marketing, interview, slow tourism

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Toimeksiantaja	2
1.2	Työn tavoite	4
2	PYÖRÄILYMATKAILU	5
2.1	Pyöräilymatkailu Etelä-Suomessa	8
2.2	Slow tourism pyörämatkailussa	9
2.3	Pyöräilymatkailijan varusteet	11
3	PYÖRÄILYMATKAILUN SÄHKÖISET SOVELLUKSET INTERNETISSÄ	14
3.1	Pyöräilymatkailun sähköinen markkinointi	14
3.2	Pyöräilymatkailun internet-portaalit	15
3.3	Sähköiset karttapalvelut	16
3.4	Sosiaalinen media pyöräilymatkailussa	17
3.4.1	Facebook	18
3.4.2	Blogit	20
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	22
4.1	Tutkimusmenetelmä ja haastattelu aineistonhankinnassa	22
4.2	Puolistrukturoitu teemahaastattelu	24
4.3	Haastattelun toteuttaminen	26
4.4	Tutkimusaineiston analyysi	28
5	TUTKIMUSTULOKSET	31
5.1	Pyöräilymatkailijan käyttämät pyöräilymatkailusivustot, reittisovellukset ja tiedonhakumenetelmät tällä hetkellä	31
5.2	Tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailun internet-sivustolla	33
5.3	Tärkeimmät ominaisuudet pyöräilymatkailukartassa	35
5.4	Paras reittisovellus ja kommentit haastattelusta	37
6	POHDINTA	39
6.1	Tutkimustulosten tarkastelu	39
7	OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI	44
	LÄHTEET	47
	LIITTEET	52

1 JOHDANTO

Oli sitten kyse retkipyöräilystä tai maastopyöräilystä, niin erilaisia pyöräilyreittejä etsivälle ongelmallista on se, että hän ei löydä etsimiään tietoja yhden osoitteen alta. Hänen täytyy hakea useilla eri hakusanoilla ja käydä hyvinkin erilaisilla toteutetuilla sivustoilla löytääkseen erilaisia reittejä valitakseen niistä sen parhaan. Pitkään harrastaneilla ovat kehittyneet jo omat tiedon hankkimiskanavansa. Kuitenkaan helppoa ja kattavaa tietolähdettä, joka ohjaisi saman osoitteen alta kävijän oikeaan suuntaan, ei vielä löydy. Internet-portaali, joka kokoaisi kesäaktiiviteetteihin liittyvät sivustot Suomessa yhteen osoitteeseen, on kehitteillä toimeksiantajallani Lahden ammattikorkeakoulun Outdoors Finland Etelä-hankkeella sekä hankkeen yhteistyökumppaneilla. Mitä tällaisen aktiiviteettien internet-portaalin tulisi sitten tarjota käyttäjälleen?

Aiheeseen perehdyttäessä tutkimuksen aihepiiriä on kannattavaa etsiä omien mielenkiinnon kohteiden ja erikoisosaamisen alueelta. Kun aihepiiri on itselle jo valmiiksi tuttu, on lisätiedon hankkiminen aiheesta mielekkäämpää. Aihepiirin löytäminen työmaailmasta on haasteellista ja vaatii kriittisyyttä. Samanlaista tutkimusta aiempien tutkimusten kanssa ei ole yleensä tarkoituksenmukaista tehdä. (Metsämuuronen 2006.) Valitsin pyöräilymatkailijoiden tarpeiden tutkimisen opinnäytetyöhöni juuri edellisten seikkojen johdosta.

”Tehdään käyttäjäystävällinen internet-sivusto, joka tarjoaa vastauksen käyttäjän haluamiin kysymyksiin.” Tämä ajatus on ollut varmasti monen internet-sivuston tekijän mielessä työtään aloittaessaan. Harvoin päästään kuitenkaan erinomaiseen lopputulokseen. Miten siihen parempaan lopputulokseen sitten päästään?

Opinnäytetyöni tutkimuksena tein teemahaastatteluita pyöräilyn harrastajille pyöräilymatkailijan tarpeista internet-portaalissa. Tuloksia on tarkoitus hyödyntää kesäaktiiviteettiportaalin luomisessa Suomeen. Pyöräilymatkailu on portaalin painotetuimpia alueita vaelluksen ja melonnan rinnalla. Teoriaosuudessa käsittelen yleisesti pyöräilymatkailua ja pyöräilymatkailua Etelä-Suomessa, hidasta matkailua, pyöräilymatkailun sähköisiä sovelluksia ja sähköistä markkinointia sekä pyöräilymatkailijan tarpeita pyöräilymatkailun internet-

sivustolla ja -portaalissa. Toimeksiantajana toimii Lahden ammattikorkeakoulun Outdoors Finland Etelä-hanke.

Aktiiviset lomat kasvattavat suosiotaan ja aktiivisuus ei aina tarkoita sitä, että lähdetään melomaan Uuteen-Seelantiin. Toiminnallista lomailua voi harrastaa myös ihan lähiseudulla tai lähimaissa. Matkan tarkoituksen ei tarvitsekaan olla nopea pääsy kohteeseen, vaan itse matkanteko. Pyöräilymatkailussa on havaittavissa ekologisuudessaan ja hitaassa matkanteossaan piirteitä yhä suosituimmasta ”slow travel”-matkailusta.

Pyöräilymatkailu on kasvava matkailun osa-alue. Pyöräilymatkailun tuotto kokonaisuudessaan Euroopassa vuonna 2005 oli n. 4-5 miljardia euroa. Sen arvioidaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2015 mennessä. (MEK 2008a, 7.) Suomessa on hyvät puitteet pyöräilymatkailun kasvamiseen ja kehittämiseen jo pelkästään siksi, että täällä on puhdas ja vaihteleva luonto, hyvät pyörätiet ja vähän liikennettä.

Tietoa ja kokemusta pyöräilymatkailusta olen saanut oman pyöräilyharrastukseni lisäksi työstäni toimeksiantajallani Outdoors Finland Etelä-hankkeella. Aloitin hankkeessa syventävässä harjoittelussa syksyllä 2011, jonka jälkeen olen jatkanut siellä palkallisena. Toimenkuvaani on kuulunut mm. pyöräilymatkailutuotteiden tuotekorttien tekemistä, karttamateriaalin tuotantoa, Fillarioppaiden materiaalin tuottamista sekä www.pyorailensuomessa.fi-sivuston suunnittelua ja kehittämistä. Olen myös käynyt kesän aikana pyöräilemässä eteläisen Suomen pyöräilyreittejä läpi.

1.1 Toimeksiantaja

Työn toimeksiantaja on Outdoors Finland Etelä -hanke, joka toimii Lahden ammattikorkeakoulun hallinnoimana. Hanke on aktiviteettireitistöjen kehittämiseen sekä niihin liittyvään osaamiseen ja yhteistyöhön keskittyvä kehittämishanke. Hankkeen toiminnot keskittyvät Etelä-Suomen viiden maakunnan alueelle, joita ovat Päijät-Häme, Kanta-Häme, Uusimaa, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala.

Outdoors Finland Etelä -hankkeen tavoitteena on kehittää pyöräily- ja varsinkin retkipyöräily-, vaellus- ja melontareittejä. Kehittämiseen kuuluu reiteistä saatavan informaation parantaminen, reittien laadun kohentaminen sekä reittien saavutettavuuden parantaminen niin kotimaisille kuin ulkomaisillekin matkailijoille. Konkreettisesti näihin toimenpiteisiin kuuluvat reittioppaiden ja -karttojen sekä opastaulujen tason nostaminen ja näiden hyödyntäminen reittien tuotteistamisessa ja markkinoinnissa. Reittioppaiden ja -karttojen sekä -tuotteiden saatavuutta parannetaan erilaisissa jakelukanavissa. Lisäksi eri toimijoita ja toimialoja pyritään verkottamaan keskenään.

Hanke on tuottanut tähän mennessä Fillarioppaat Helsingistä Itään ja Helsingistä Länteen sekä pyoraillensuomessa.fi -internet-sivuston. Fillarioppaat sisältävät kartta- ja opasmateriaalia eteläisen Suomen alueella kulkevista retkipyöräilyreiteistä. Oppaissa olevaan materiaaliin kuuluvat mm. reittikuvaukset, pyöräilymatkailuvinkit, kaupunkikartat, ajo-ohjeet sekä päivämatkojen pituudet. Pyoraillensuomessa.fi -sivustolle on kerätty retkipyöräilyn valmiisiin reittiehdotuksiin reittikuvaukset päivämatkoineen ja -ehdotuksineen, Google Maps -kartat sekä ehdotuksia majoituspaikoista ja nähtävyyksistä reitin varrella. Sivustolla on tämän lisäksi paljon informaatiota pyöräilymatkailusta: yleistietoa erilaisista reiteistä, pyöräilymatkailuvinkkejä, pyöräilytapahtumia, maastopyöräilyosio ja vinkkejä reiteille soveltuvista paperikartoista.

Hankkeessa on tarkoitus käyttää tähän mennessä tuotettua materiaalia jatkossa tuottaessa mobiili- ja internet-pohjaisia kartta-, opas- ja navigointiratkaisuja älypuheliin, taulutietokoneisiin, internetiin ja navigointilaitteisiin. Tuotetusta materiaalista luodaan aktiviteettipaketteja yrityksille ja alueille sekä viikko-ohjelmia omatoimisille matkailijoille.

Hankkeen kanssa yhteistyössä toimivat hankealueen matkailuorganisaatiot ja -kehittämissyhtiöt, matkailutoimistot, Metsähallitus, kansallispuistot, Matkailun edistämiskeskus sekä Outdoors Finland -koordinaatiohanke ja maakunnalliset hankkeet.

1.2 Työn tavoite

Outdoors Finland Etelä -hanke julkaisee vuonna 2013 internet-sivuston tai internet-portaalin, joka keskittyy kesäaktiviteetteihin Suomessa. Tämän työn tavoitteena on auttaa etsimään keinoja käyttäjien tyytyväisyyden ja palvelun laadun parantamiseen sekä palvelun informaation suuntaamiseen oikealla tavalla pyöräilymatkailun internet-sivustolla. Tutkimuksessa keskitytään internet-sivuston suunnitteluvaiheessa tutkimaan pyöräilymatkailijan tarpeita pyöräilymatkailun internet-sivustolla. Tutkimustulosten tavoite on, että niiden avulla toimeksiantajahanke pystyy luomaan käyttäjäystävällisen internet-sivuston pyöräilymatkailijan näkökulmasta. Teoriaosuudessa pyritään kertomaan selkeästi pyöräilymatkailusta ja pyöräilymatkailun nykytilasta Suomessa sekä esittelemään pyöräilymatkailusivustolla oleellisia sähköisiä sovelluksia ja sivuston sähköistä markkinointia.

Sivuston kehittämisessä tarvitaan käyttäjiltä tietoa suunnittelu, toteutus sekä ylläpitovaiheessa. Sivuston ollessa nyt suunnitteluvaiheessa käyttäjiltä saatu informaatio auttaa tekemään oikeita ratkaisuja ja saattaa tuoda esiin uusia osa-alueita. Asiakkaiden, eli tässä tapauksessa käyttäjien, tyytyväisyys ja palvelun laatu ovat merkittäviä vahvan aseman säilyttämiseksi (Stefanou, Sarmaniotis & Stafyla 2003, 618). Vahva asema ja hyvä tunnettavuus pyöräilymatkailun internet-sivustona olisi suotavaa saavuttaa, jotta sivusto voitaisiin ylläpitää myös hankkeen päättyessä.

2 PYÖRÄILYMATKAILU

“I think it’s addictive. I say to my kids, I don’t do alcohol, I don’t do drugs, I don’t gamble: I ride a bike... The only holidays I now have are cycling holidays. (Sally, 57 years).” (Fullagar 2012, 99.)

Pyöräilymatkailu on juuri sellaista toimintaa, että sitä pitää konkreettisesti kokeilla, ennen kuin tietää minkälaista se todella on ja kenelle se sopii.

Ajatellessani Fullagarin tekstiä kuvaa se hyvin pyöräilymatkailua, ja pyöräilyä yleensäkin, siihen voi jäädä koukkuun ja pyöräilyn harrastajalle usein ominainen varustevuori alkaa kertyä kaappiin tai varastoon.

Pyöräilymatkailun suosio kasvaa. Erityisen suosittua se on Keski-Euroopassa, kuten Saksassa, Sveitsissä ja Hollannissa. Kasvun syitä ovat ekologisten arvojen lisäksi mm. kunnan kohottaminen ja yleinen aktiivilomien määrän kasvu.

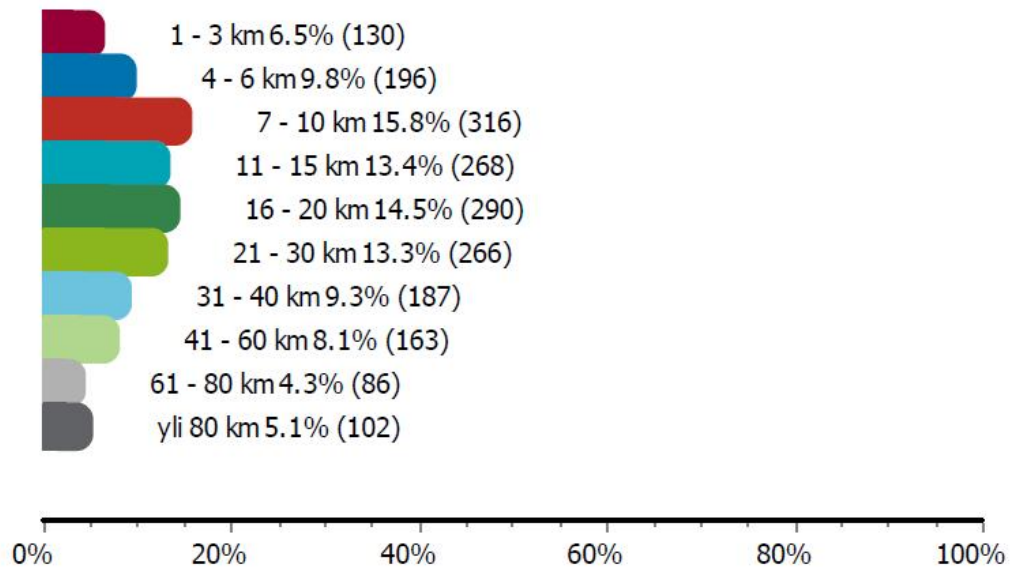
(Räsänen 2012.) Eniten pyöräilymatkailijoita Suomeen tulee Venäjältä ja Saksasta. Muita pyöräilymatkailusta kiinnostuneita matkailijoita tulee Sveitsistä, Espanjasta, Iso-Britanniasta ja Ranskasta. (MEK 2008a, 7.)

Pyöräilymatkailuun kuuluu retki-, maasto- ja tutustumispyöräily. Matkailun kannalta tärkeimpiä ovat retki- ja maastopyöräily, mutta lisääntyvässä määrin myös tutustumispyöräily on kasvattanut suosiotaan. Retki- ja maastopyöräily on pyöräilyä helppokulkuisia pääosin päällystettyjä teitä pitkin. Matka kestää päivästä useampaan päivään ja retki- ja maastopyöräilyllä on usein pyörässään laukkuja tavaroiden kuljettamista varten. Maastopyöräilyssä on useita erilaisia alalajeja. Niissä ajetaan maastossa metsäteitä, pururatoja tai polkuja pitkin. Polut saattavat olla hyvin haasteellisia niiden kivikkoisuuden, jyrkkien alamäkien tai jopa hyppyrien johdosta. Maastopyöräilyllä on alalajien rajat ovat häilyviä ja yhdellä maastopyöräilyreitillä tai -matkalla saatetaan kulkea hyvinkin erilaisissa olosuhteissa. Tutustumispyöräily on pyöräilyä matkakohteessa esimerkiksi vuokratulla pyörällä, kun samalla tutustutaan nähtävyyksiin. (MEK 2008a, 3-4; JYPS 2012a; Suomen Latu 2012b.)

Pyöräilymatkailussa matkan teolla on suuri painopiste moneen muuhun matkantekotapaan verrattuna. Tien päällä ollaan suuri osa matkan kokonaisajasta ja itse kohteessa saatetaan joskus vain yöpyä. Retki- ja maastopyöräilyreitillä on

mukava pitää taukoa pienessä tilaleipomon kahvilassa tai syödä eväitä katsellen samalla vieressä virtaavan kosken kuohuja, kun taas maastopyöräilyreitillä voidaan levähtää laavulla tai viettää siellä yötä. Pyöräilymatkalle lähdetään lomalle, kuntoilemaan tai tekemään molempia.

Pyöräilymatkailijoita on hyvin erilaisia. Osa pitää siitä, että päivämatkat eivät ole kovin pitkiä ja aikaa jää matkan varrelle jääviin kohteisiin tutustumiseen, kun taas jotkut pitävät pitkistä päivämatkoista ja lyhyistä pysähdyksistä lähinnä tankkausta varten. Matkailun edistämiskeskuksen tekemässä kansainvälisessä luontomatkailututkimuksessa (2010, 29.) 2004 vastaajasta 57 prosentille mieluisin päivämatka on 7-30 kilometriä:

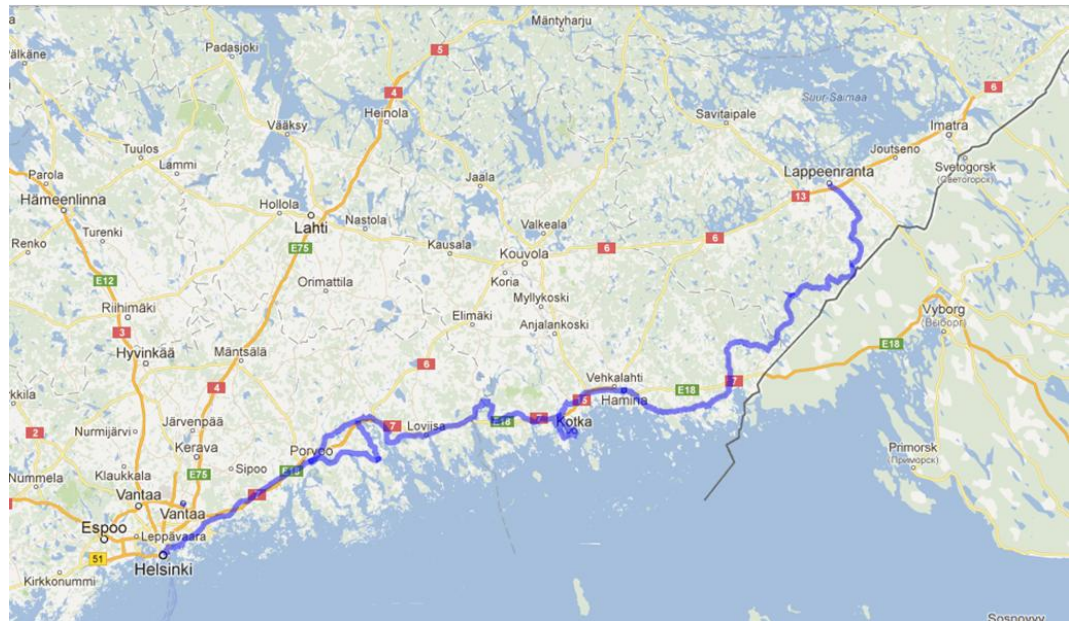
KUVIO 1. Kansainvälinen luontomatkailututkimus. Kysymys mieluisimmasta päivämatkan pituudesta. (MEK 2010, 29.)

Suomen retkipyöräilyreitit pyritään aina luomaan siten, että ne kulkevat mielenkiintoisten kohteiden kautta pääosin kuitenkin päällystettyjä teitä pitkin. Suomen pyöräilyreitit on jaettu Eurovelo-reitteihin sekä valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin pyöräilyreitteihin. Eurovelo-reitit pyöräilymatkailureittejä, jotka ovat Euroopan laajuisia, eli ne jatkuvat yli valtioiden rajojen. Niiden tarkoitus on yhdistää valtiot hyvälaatuisilla

pyöräilyreiteillä. Eurovelo-reittejä on yhteensä 14, joista Suomessa on kaksi. (Eurovelo 2012.)

Valtakunnalliset pyöräilyreitit ovat maakuntien rajat ylittäviä reittejä, kuten reitti Kuninkaantietä pitkin Helsingistä Lappeenrantaan. Valtakunnallisten reittien päätepisteissä on aina lentokenttä tai vilkasliikenteinen juna- tai linja-autoasema. Alueen tärkeimmät kansallispuistot, kansallismaisemat ja kohteet löytyvät näiltä reiteiltä. (Pyorailensuomessa.fi 2012a.)

Alueelliset ja paikalliset reitit ovat puolestaan maakuntien ja kaupunkien sisällä kulkevia pyöräilyreittejä. Näillä reiteillä on paikallisesti merkittäviä kohteita ja maisemia, kuten luontopolkuja, jääkauden aiheuttamia pinnanmuotoja sekä kotiseutuhistoriaan liittyviä museoita ja kirkkoja.

KUVA 1. Valtakunnallinen reitti Helsinki-Lappeenranta. (Pyorailensuomessa.fi 2012b.)

Maastopyöräilyn matkailuvaltteja ovat Suomessa monenlaiset vaihtelevissa maastoissa ja puhtaassa luonnossa kulkevat jo olemassa olevat maastopyöräilyreitit. Hyviä reittejä löytyy asutuskeskuksien läheisyydestä sekä erityisesti laskettelukeskuksista ympäri Suomen. Uusien reittien suunnittelussa voidaan hyödyntää valmiita pururatoja ja moottorikelkkareittejä. (MEK 2008a, 5; Yle Kymenlaakso 2012.)

Työmatkapyöräilijät muodostavat suuren osan suomalaisista pyöräilijöistä. He hyötyvät retkipyöräilyn tuomasta lisätarpeesta pyöräilyreittien kunnostamiseen - ja toisinpäin. Työmatkapyöräily lisääntyy pyöräilymatkailun ohella. Helsingissä pyöräilyn osuus on tällä hetkellä 9 prosenttia kaikista kulkumuodoista, mutta vuoteen 2020 mennessä pyöräilijöiden määrää on tarkoitus nostaa 15 prosenttiin, Marek Salermo kertoo (Jyty 2012, 3).

2.1 Pyöräilymatkailu Etelä-Suomessa

Etelä-Suomessa pyöräilymatkailijoita tavoitellaan niin kotimaasta kuin ulkomailtakin mm. kartta-aineiston parantamisella, kiinnostavien tuotekorttien tekemisellä reiteistä ja itse reitistön kunnostamisella ja kyltittämisellä. Jukka Kinnusen (Yle Kymenlaakso 2012) mukaan osa Kouvolan seudun latupohjista ja kuntopoluista tulee maastopyöräilijöiden käyttöön ensi vuonna. Toimenpiteillä pyritään saamaan lisää kiinnostusta kotimaisilta ja ulkomaisiltakin matkailijoilta. Myös pyöräteitä pitää kunnostaa, että matkailijat uskaltaisivat ottaa myös lapsensa mukaan pyörämatkalle, Kinnunen toteaa.

Retkipyöräilyreittejä löytyy Etelä-Suomesta paljon. Etelä-Suomen suosituimpia pyöräilyreittejä ovat Saariston Rengasreitti ja Helsinki-Hanko väli. (MEK 2008b, 10.) Kuninkaantien pyöräilyreitit länteen ja itään ovat myös suosittuja. Jokaisesta Etelä-Suomen viidestä maakunnasta löytyy valmiita retkipyöräilyreittejä, jotka on pyritty sijoittamaan siten, että matkan varrella olisi mahdollisimman kohteita reitin kulkiessa kuitenkin pääosin päällystetyllä tiellä. Retkipyöräilyreittejä löytyy jo melko hyvin internetistä ja mm. kirjakaupoissa myytävästä kartta- ja opasmateriaalista. Retkipyöräilyreittejä etsivälle ongelmallista on se, että jokaisen maakunnan tietokanavat ovat erilaisia ja reitille haluavan täytyy etsiä hakukoneesta usealla eri hakusanalla ennen kuin löytää haluamansa.

Retkipyöräilyreitit kulkevat Etelä-Suomessa pääosin päällystetyillä teillä ja sorateilla. Maasto on vaihtelevaa ja vaikuttaa myös reitin vaativuuteen. Maisemat kaupunkien ulkopuolella ovat puhdasta maalais- ja metsämaisemaa. Kaupungeissa ja kaupunkien laitamilla pyöräilyreitit kulkevat pääosin pyöräteillä, puistoissa sekä vanhoilla, pienillä ja vähäliikenteisillä teillä. Reitit on pyritty suunnittelemaan siten, että reitin varrella olisi mahdollisuuksien mukaan paljon

nähtävää niin luonto-, kulttuuri- ja historiallisten kohteiden muodossa. Myös majoitus- ja tankkauspaikkojen sijainti ja tiheys on otettu reiteillä huomioon. (Räsänen 2012.)

Suomen maasto tarjoaa hyvät reitit ja olosuhteet myös maastopyöräilylle. Maastopyöräilyreiteissä ongelma matkailijalle ja aloittelevalle on niiden löydettävyys ja reittien sijainti on usein tiedossa vain aktiivisesti lajia harrastavilla. Maastopyöräilyreittien vaikeutena on myös kunnossapito reittien kulkiessa eri maanomistajien mailla.

Yksi pyöräilymatkailun haaste Etelä-Suomessa on pyörävuokrauksen järjestäminen. Pyöriä vuokraavia yrityksiä on harvassa pyöräilyliikkeiden keskittyessä lähinnä pyörien myyntiin sekä huoltoon. Ongelmaan yritetään saada ratkaisua neuvottelemalla alueellisten toimijoiden ja pyöräliikkeiden kanssa. Esimerkiksi Etelä-Karjalassa on ollut kiinnostusta pyörien vuokraustoimintaan (Räsänen 2012.) Pyörävuokrausta on Suomessa myös suurissa laskettelukeskuksissa, kuten Tahkolla ja Ylläksellä. Sveitsissä pyörän vuokraus on jo erittäin suosittua ja edistyneestä sveitsiläisestä internet-portaalista saa haettua pyöräilyalueensa pyörävuokraamojen tiedot sekä sijainnin kartalla (Veloland 2012).

2.2 Slow tourism pyörämatkailussa

Pyöräilymatkailussa on havaittavissa piirteitä slow travel matkailusta. Matkakohteessa ei välttämättä viivytä pitkään, mutta itse matkanteko on hidasta ja reitin päällä ja matkan varrella olevissa kohteissa saatetaan viipyä pitkiäkin aikoja. Slow travel ja slow tourism ovat kasvattaneet suosiotaan erityisesti nuorten matkaajien keskuudessa. Pääpiirteissään ”hitaaseen matkailuun” kuuluu tutustumista paikalliseen väestöön ja heidän tapoihinsa sekä käynti paikallisten ihmisten suosimissa paikoissa eikä niinkään muiden matkailijoiden ruuhkauttamissa matkakohteissa. Matkustusvälineinä pyritään suosimaan hitaampia ja samalla ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja. Seuraavassa listassa (Slow Travel Europe 2010) on määritelty hitaan matkailun pääpiirteitä:

1. Aloita kotona. Avain hitaaseen matkailuun on siihen asennoituminen. Sitä voi kehittää jo kotona.
2. Matkusta hitaasti. Vältä lentokoneita, vaan käytä sen sijaan lauttoja, paikallisbusseja ja hitaita junia. Nopeus tuhoaa yhteyden ympäristöön. Hidas matkailu palauttaa sen.
3. Saatat odottaa malttamattomana saapumista matkakohteeseen, mutta älä anna sen vaikuttaa matkanteon mukavuuteen.
4. Käy paikallisilla toreilla ja kaupoissa.
5. Nauti kahvikulttuurista. Kahvilassa istuessa sulaudut kaupungin menoon, etkä ole enää vain ohi kulkeva tarkkailija.
6. Jätä aikaa alueen kieliin ja murteisiin tutustumiseen. Opi muutama uusi sanonta, käytä sanakirjaa ja osta paikallinen sanomalehti.
7. Ota osaa paikallisten yhteisöjen toimintaan. Valitse majoitus ja ruoka paikallisten tapojen mukaan.
8. Tee mitä paikalliset tekevät eikä pelkästään sitä mitä opaskirjassa lukee.
9. Nauti odottamattomista asioista. Myöhästyneet junat tai ohimenneet bussit luovat uusia mahdollisuuksia.
10. Mieti mitä annettavaa sinulla on paikallisille yhteisöille.

Hitaus matkailussa on muutakin, kuin liikkeen hidastumista. Matkailun hitaus eli slow travel määrittyy ennemminkin matkanteon rytmin, tahdin ja kiihtyvyyden mukaan, jotka vaikuttavat matkailijan kokemukseen. (Cresswell 2010, 17–31.)

Pyöräilymatkailussa hidasta matkailua voi toteuttaa monipuolisesti.

Liikkumisvälineenä käytetään polkupyörää tai sähköavusteista polkupyörää, jotka ovat hitaita sekä ympäristöystävällisiä liikkumistapoja. Pyöräilijästä itsestään on enemmän kiinni miten hän käyttää aikaa matkalla ja matkakohteessa, mutta sekä matkan varrella ja matkakohteessa voi viettää pitkän aikaa.

Matkakohteen valinnalla on myös olennainen merkitys hidasta matkailua hakevalla. Suomesta löytyy yllättävän paljon mm. pieniä ja erilaisia B & B majoituksia sekä majataloja. Suomessa majapaikkojen pienuudesta ja kesän lyhydestä johtuen majapaikat saattavat olla hyvin täynnä kesäisin ja hitaan matkailijankin täytyy varata yöpaikkansa ajoissa.

Naisten pyöräilymatkailun käyttäytymistapoja tutkineessa artikkelissa Simone Fullagar (2012) mainitsee, että kaikki naiset mainitsivat motivaattoreikseen ympäristöystävällisyyden ja sen lisäksi useimmat pitivät pyöräilymatkailun tuomasta kuntoilusta, aktiivisuudesta, terveellisyydestä, sosiaalisesta kanssakäymisestä muiden pyöräilijöiden kanssa sekä uusien paikkojen ja ihmisten välittömästä kokemisesta. Hitaassa matkailussa on piirteitä ekologisesta matkailusta. Ekologisessa matkailussa tähdätään luonnon kannalta kestäväään matkailuun ja keskitytään luonnon kokemiseen ja siitä oppimiseen (Fennel 2003, 25), kun vuorostaan hitaassa matkailussa ekologiset arvot ovat vain osana sitä.

2.3 Pyöräilymatkailijan varusteet

Pyöräilyä harrastavat ovat usein tunnistettavissa pyöräilyn ulkopuolella siitä, että heiltä löytyy valtava kirjo erityyppisiä pyöräilyvarusteita. Pyöriäkin saatetaan omistaa vuosi vuodelta yhä useampi niin, että rakkaimpia pyöriä täytyy jo säilyttää asunnon sisäpuolella läheisten iloksi olohuoneen koristuksena.

Retkipyöräilyä voi harrastaa periaatteessa minkälaisella pyörällä tahansa. Mielekkäämmän harrastuksesta saa kuitenkin tarkoitukseen paremmin sopivalla kulkupelillä. Retkipyöräilyyn soveltuu parhaiten maantie-, hybridi- tai maastopyörä, jossa on tukeva tavarankuljetuslaite. Pyörän valinta riippuu siitä suosiiko pyöräilijä päällystettyjä teitä, sorateitä ja vaikeakulkuisempia teitä vai molempia. Retkipyörää hankittaessa pyörän rungon koolla on myös erittäin suuri vaikutus ajomukavuuteen. Oikea rungon koko saadaan parhaiten selville pyörää kokeilemalla. (JYPS 2012b; Tenhunen 2001, 11–13.)

Pyörämatkalla mukana kuljetetaan suuri määrä tavaraa jo pelkästään siksi, että tarvitaan erikseen pyöräilyvaatteet ja ne vaatteet joita käytetään kohteessa. Reppua ei ole mukava pitää selässä, koska se painaa ja hiostaa. Kätevin tapa kuljettaa tavaraa pyörällä on erilaisissa laukuissa, jotka kiinnitetään pyörän kantolaitteisiin. Suuret laukut saadaan tarakan lisäksi pyörään kiinni erillisellä kantolaitteella, joka kiinnitetään etupyörän päälle. Tämän lisäksi pyörään voi kiinnittää telineen juomapullolle ja muita pienempiä laukkuja esimerkiksi satulan alle. Pyöräilymukavuuden ja turvallisuuden säilymiseksi pyörään lisättävän tavaran paino ei tulisi ylittää 10–15 kiloa. (Suomen Latu 2012b; Tenhunen 2001,

20.) Useamman päivän matkalla ja varsinkin – jos on vielä telttä sekä makuupussit mukana – tätä voi olla mahdotonta noudattaa, mutta mukavuutta voi parantaa jo sillä, että lastaa pyörän tasapainoisesti painon jakautuessa molemmille pyörille.

Navigointi reitillä nousee tärkeään asemaan päivämatkojen ollessa suhteellisen pitkiä. Reitiltä on päästävä pois majoituspaikkaan tai leirintäalueelle ennen pimeän tuloa. Navigoinnissa eniten käytettyjä apuvälineitä ovat paperikartta, gps-paikannin sekä älypuhelin. Kartan hankkimisessa olennainen osa on sen tarkkuudella ja mittakaavalla. (Räsänen 2012.) Koko Suomen kattavalla pyöräilykartalla ei kannata lähteä reitin päälle, mutta sitä on hyvä käyttää matkan suunnitteluun. Reitillä mukana käyttökelpoisen kartan mittakaava on 1:150 000 tai mielellään suurempi kuten 1:55 000. Esimerkki reitin suunnitteluun soveltuvasta kartasta on koko Etelä-Suomen kattava Retkeily GT Etelä-Suomi, jonka mittakaava on 1:250 000. Reitien varrella navigoitaessa hyvä käytettävyys on esimerkiksi Kouvolan ulkoilureittikartalla, jonka mittakaava on 1:55 000.

Gps-laitteen tai älypuhelimien käyttö matkan varrella on kätevää ja varsinkin epävarmassa tilanteessa niistä on hyvä tarkistaa reitillä pysyminen. Näissä sovelluksissa on runsaasti hyviä puolia, mutta myös kehitettävää löytyy. Seuraavaksi olen koonnut saksalaisen pyöräily- ja vaellusnavigoinnin konsultin Thomas Froitzheimin (2012) huomioita sähköisten apuvälineiden hyvistä ja huonoista puolista:

Ulkoilun sähköisten apuvälineiden hyviä puolia:

- käyttäjän sijainnin näyttäminen maailmanlaajuisesti
- datan tallennus mahdollisuus ja sen jakaminen muille
- reitin ja suunnan näyttäminen
- toimivuus pimeässä oman valonlähteen ansiosta
- edullisuus
- tarkkuus
- zoomaustoiminto

Huonoja puolia:

- vaikeakäyttöisyys
- ei yleensä reittiohjeistusta puheella, kuten autonavigaattoreissa
- pc:n tarvitseminen datan käsittelyyn
- riippuvuus satelliiteista/verkkoyhteydestä
- näytön pieni koko ja huonompi kokonaiskuvan hahmottaminen reitistä
- akun rajallinen kesto varsinkin älypuhelin gps-paikannusta käytettäessä
- datan lataamisen onnistuminen yleensä vain ulkoisista lähteistä (internet)
- laitteiston asettamat rajoitukset: vanhoissa laitteissa karttatiedostossa tilaa vain 500 pisteelle

Osa ulkoilun sähköisten apuvälineiden ongelmista on ratkaistavissa tuotekehittelyllä. Haasteena laitteiden kehittämistyössä verrattuna autonavigaattoreihin on ulkoilureittien monimutkaisuus ja käyttäjien hyvin erilaiset vaatimukset. (Froitzheim 2012.)

3 PYÖRÄILYMATKAILUN SÄHKÖISET SOVELLUKSET INTERNETISSÄ

3.1 Pyöräilymatkailun sähköinen markkinointi

Retki- ja pyöräilyssä potentiaalisimpia asiakkaita ovat omatoimiset matkailijat. Heille pitäisi olla tarjolla puolivalmiita paketteja ja koottua pyöräilymatkailua koskevaa oleellista tietoa internetissä. (MEK 2008a, 8.) Esimerkiksi Pyoraillensuomessa.fi-sivusto noudattaa näitä ohjeita ja sieltä löytyy pakettiehdotuksia ja yleistä sekä ajankohtaista tietoa pyöräilymatkailusta. Sivustolla on myös hieman informaatiota maastopyöräilystä.

Pyöräilyreiteille tehdyistä toteuttamisvalmiista matkaohjelmista puhutaankin usein reittiehdotuksina. Tyylejä pyöräillä niin paljon kuin on pyöräilijöitä. Jotkut haluavat reitiltään paljon kohteita ja nähtävyyksiä ja toiset lähinnä pitkiä ja suhteessa nopeita matkoja ja rentoutumista kohteessa. Etelä-Suomen reiteistä on tehty useita reittiehdotuksia internetiin, joissa on listattu useita majoituskohteita ja tehty ehdotuksia päivämatkoista ja tutustumiskohteista. Näistä pyöräilijä voi internet-pääteeltä valita mielensä mukaan ja toteuttaa ehdotuksen sellaisenaan tai ottaa vain osia omaan matkaansa.

Pyöräilymatkailijoiden ollessa pääosin omatoimimatkailijoita he haluavat mahdollisuuden matkansa räätälöintiin. Monipuolisin ja matkailijalle helpoin jakelukanava on internet. Internetissä voi jakaa tekstin lisäksi kuvia ja liikkuvaa kuvaa. Erilaisten tiedostojen, kuten karttatiedostojen lataaminen onnistuu kätevästi internet-sivuston kautta. Ideaalitulanteessa karttasovelluksiin on mahdollista syöttää lähtöpaikka ja määränpää, ja ne kertovat kenties nopeimman, rauhallisimman tai eniten nähtävyyksiä sisältävän reitin. Nykyaikainen karttasovellus on tehty siten, että se toimii myös älypuhelimessa ja taulutietokoneessa.

Tiedonhaun määrä mobiililaitteella internetin välityksellä kasvaa jatkuvasti. Pyöräilyreiteille on kätevää ottaa pienempi mobiililaitte mukaan esimerkiksi navigointia ja tiedonhakuja varten. Älypuhelimet ja taulutietokoneet ovat yleistyneet ja vuodesta 2008 mobiilihakujen määrä on tuplaantunut joka

vuosineljänneksellä (Törnudd 2012). Tämän takia internet-sivustoa luodessa täytyy kiinnittää erityistä huomiota myös mobiililaitteita käyttäviin kävijöihin. Mobiililaitteita käyttävät arvostavat sitä, jos sivustosta on olemassa kevyempi, erityisesti heille suunnattu versio.

Mobiilisovellusten tärkeyttä ei ole vielä kunnolla hahmotettu. 50 prosenttia ihmisistä käyttää mobiilimatkailusovelluksia ennen matkaa. Mielenkiintoinen seikka on kuitenkin myös se, että vain 17 prosenttia käyttää mobiilimatkailusovellusta matkalla ollessaan. Mobiililaitteiden käyttöä vähentää mm. suurien roaming-kustannusten pelko. 50 prosenttia käyttää liikkuvaa internetiä vain kotimaan matkoilla ja vain 16 prosenttia on valmis maksamaan mobiilimatkailusovelluksesta. Nämä seikat, kuten mobiilisovelluksen offline-käyttö tai sivuston keveys, tulee ottaa huomioon internet-sivustoa luotaessa. (Nitz 2012.)

Mobiilisovellukset ovat vapaita häiriötekijöistä ja viestintä mobiilisovelluksissa saadaan toteutettua sovelluksen tekijän mukaiseksi ja brändin kaltaiseksi (Numminen 2012). Itse tehdyssä sovelluksessa voidaan näyttää vain ne asiat, jotka halutaan käyttäjän näkevän, ilman internetin häiritsevää tietotulvaa. Lähes kaiken internet-materiaalin, minkä voi avata kotikoneella, voi avata myös älypuhelimella tai taulutietokoneella. Nämä laitteet eivät kuitenkaan tue kaikkia tiedostomuotoja, hallintalaitteet ovat erilaiset ja näytön koko on huomattavasti pienempi.

3.2 Pyöräilymatkailun internet-portaalit

Internet-portaali on aloitussivusto internetissä, jolta pääsee useille muille sivuille. Portaalissa on yleensä hakutoiminto ja hakemistossa lukuisia muita internet-sivuja. Usein myös portaalisivulla on paljon aiheeseen liittyvää informaatiota, vaikka sivulta pääseekin helposti monille muille sivustoille. (Christenson 2012.)

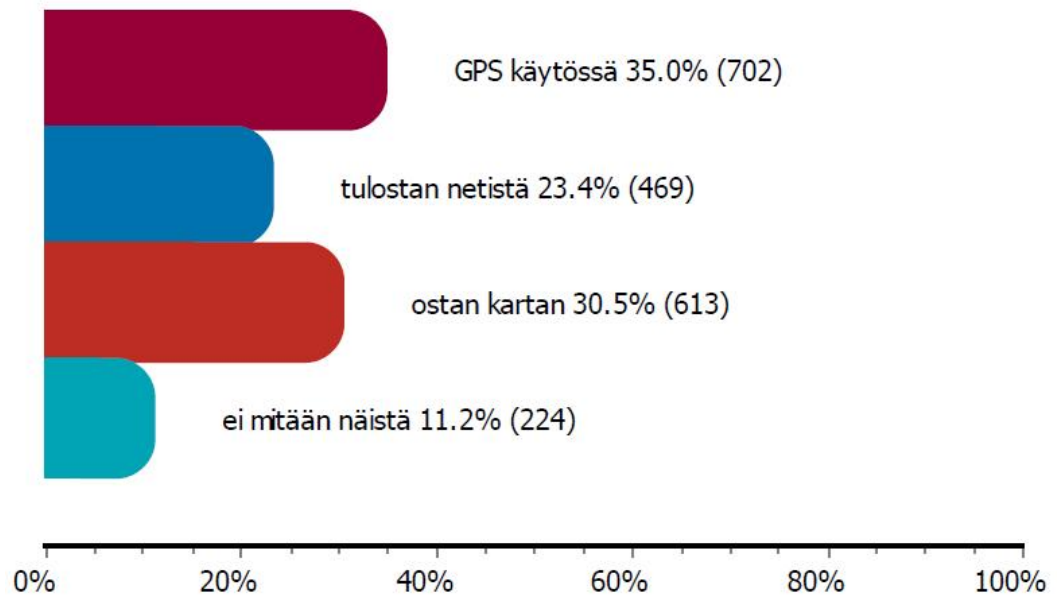
Toimeksiantajani Outdoors Finland Etelä-hankkeen tavoitteena on julkaista kesäaktiiviteettiportaali vuonna 2013, johon pyöräilymatkailu vahvasti yhtenä osa-alueena liittyy. Erilaiset internetin pyöräilymatkailuportaalit pyrkivät antamaan pyöräilymatkailijalle kaiken tarpeellisen. Jos itse portaalista ei löydy käyttäjän haluamaa tietoa, pyrkii sivusto ohjaamaan käyttäjän oikeaan suuntaan.

Pyöräilymatkailuportaaleissa on usein keskeisessä osassa sähköinen kartta, josta selviää mm. reitin pituus, korkeusvaihtelut sekä palvelut matkan varrella. Kartassa olevasta informaatiosta pääsee portaalille ominaiseen tyyliin eteenpäin esimerkiksi palveluntarjoajien omille sivuille. Palveluntarjoajia reitin varrella voivat olla mm. majoituspalvelut, ravintolat, pyöräkorjaamot ja-vuokraamot.

Portaali voidaan koota usealla eri tyyllillä, joista yksi olisi blogityylinen ulkoasu. Blogityylisessä pyöräilymatkailuportaalissa olisi blogien lisäksi paljon portaalin tarjoamaa perustietoa, kuten vinkkejä pyöräilymatkalle lähdeettäessä, reittikuvauksia sekä sähköinen kartta, josta löytyvät reitit ja palvelut reitin varrella. Blogikirjoitukset voisivat olla esimerkiksi kertomuksia blogikirjoittajien ajamista reiteistä, reittivertailuja sekä varustetestejä. (Räsänen 2012.)

3.3 Sähköiset karttapalvelut

Sähköinen kartta on erittäin monipuolinen tapa tuoda informaatiota esille, kun puhutaan pyöräilijän tarpeista. Sähköiseen karttaan reittejä ja reittipisteitä on mahdollista muuttaa nopeasti verrattuna painettuun karttaan. Sähköisten navigointilaitteiden lisääntyessä sekä hinnan laskiessa tavalliselle kuluttajalle järkevämpiin hintoihin myös niiden käyttäjäryhmä kasvaa kovaa vauhtia. (Räsänen 2012.) Matkailun edistämiskeskuksen tekemässä kansainvälisessä luontomatkailetutkimuksessa (2010, 28.) GPS-kartan tai netistä tulostettavan kartan käyttäjiä pyöräilijöistä on jo 58,4 prosenttia, kun paperikartan ostaa yhteensä vain 30,5 prosenttia.

KUVIO 2. Kansainvälinen luontomatkailututkimus. Kysymys mieluisimmasta vaihtoehdosta kartan valinnassa. (MEK 2010, 28.)

Sähköisiä karttapalveluja on käyttänyt nykyään jo lähes jokainen. Google Maps-kartasto on lisännyt sähköisten karttojen käyttöä huomattavasti. Yritykset haluavat nimensä ja sijaintinsa Googlen karttaan, koska kävijämäärät karttapalvelussa ovat niin valtavia. Hyvin suosittuja karttapalveluja ovat myös joukkoliikenteen reittioppaat, kuten HSL:n reittiopas ja Tampereen Repa. Helppokäyttöiset reittioppaat ovat sellaisia, joihin voi syöttää lähtöpaikan ja päämäärän, jolloin opas neuvoo parhaan reitin perille mahdollisesti vaihtoehtojen kanssa.

Tällainen ominaisuus olisi ideaalinen myös pyöräilyyn keskittyneessä karttapalvelussa. Tämä on tällä hetkellä toteutettu HSL:n reittioppaassa myös pyöräilijöille ja kävelijöille. Tällaiseen tilanteeseen pääsemiseen tarvittaisiin kuitenkin huomattava määrä eri reittivaihtoehtoja ja koko Etelä-Suomen tai Suomen mittakaavassa. Reittioppaat ovat muuten yleensä käyttäjälähtöisiä ja näyttävät käyttäjien kulkemia reittejä, mutta eivät neuvo pisteestä A pisteeseen B. Tällaisia palveluita ovat mm. www.bikemap.net ja www.sports-tracker.com.

3.4 Sosiaalinen media pyöräilymatkailussa

Uutta sivustoa avatessa suuria kysymysmerkkejä ovat sellaiset asiat, kuten kuinka saadaan sivuille käyttäjiä, tunnettavuutta sekä tätä mukaa aina lisää käyttäjiä.

Outdoors Finlandin pyöräilymatkailuportaalin ensisijainen tavoite ei ole tuottaa taloudellista voittoa. Sivustoa on kuitenkin ylläpidettävä ja se maksaa. Sivuston karttamateriaalia ja tekstejä on korjattava sitä mukaa, kun niihin tulee muutoksia. Jos sivustosta tulee blogimainen ja sinne otetaan vakituisia blogikirjoittajia, heidät täytyy palkita kirjoituksistaan. Sivuston ollessa hankkeen luoma ja hankkeen kestäessä rajallisen ajan on syytä ottaa huomioon myös sivuston ylläpito kuluineen hankkeen loputtua. Käyttäjää on saatava sivulle siis monestakin syystä. Yksi nykyaikainen ja laaja markkinointikanava on sosiaalinen media.

Ollessani interrail-reissulla Keski- ja Itä-Euroopassa tulin usein katsoneeksi seuraavan kaupungin kohteita Trip Advisorista. Koko palvelu perustuu käyttäjien antamiin arvosanoihin ja kommentteihin käymistään kohteista. Suosituimmat kohteet saattavat sisältää jopa tuhansia kävijöiden kirjoittamia arvosteluita sekä luokituksia. Palvelun saa ladattua myös mobiililaitteeseen. Sosiaalinen media ohjaa itseään ja laadukkaat, luotettavat sekä kiinnostavat sivustot saavuttavat joskus valtavaa suosiota maailmanlaajuisestikin.

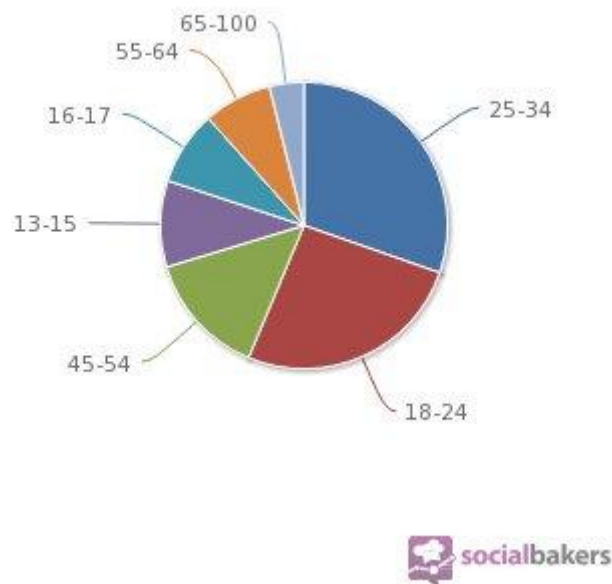
Sosiaalisessa mediassa on mahdollista tavoittaa erittäin suuria käyttäjämääriä ilman maiden rajojen asettamia hidasteita. Aivan kuten aina ennenkin, ennen tätä ”sosiaalisen median aikakautta”, menestyminen ja tunnettavuuden luominen sosiaalisessa mediassa vaatii kuitenkin hyvän tuotteen lisäksi myös markkinoinnin toimenpiteitä.

3.4.1 Facebook

*“Facebook on kuin iso olohuone, jossa vaihdetaan kuulumisia, kommentoidaan mailman menoa ja jaellaan kuvia ja videoita.”
(Leino 2012, 35.)*

Tuntuu, että monille Facebook on juuri tuota. Facebookissa kommunikoidaan läheisten, sielunkumppanien ja niiden kanssa, joiden kanssa kanssakäyminen saattaisi jäädä muuten paljon vähemmälle. Facebookia voisi kutsua jopa mukana kulkeväksi olohuoneeksi, jossa pääsee käymään aina kun ympärillä on hiljaisempaa, esimerkiksi silloin, kun odottaa tilausta kahvilassa tai istuessa junassa.

Facebookin suosio on kasvanut valtavaksi muutaman viime vuoden aikana. Facebook tilejä on luotu Suomessa yli 2,2 miljoonaa, mikä on Suomen väkiluvusta 41 prosenttia. Maailmanlaajuisesti Facebookia käyttää kuukaudessa 990 miljoonaa ihmistä, joista 488 miljoonaa on aktiivisia mobiilikäyttäjiä. Kun otetaan vielä huomioon, että suurimmat ikäryhmät Facebookin käyttäjissä Suomessa ovat myös suurin kohderyhmä pyöräilyä harrastavissa, olisi Facebookin sivuuttaminen sivuston kehittämistyössä ja markkinoinnissa järjetöntä. (Socialbakers 2012; Tilastokeskus 2011; Stikkymedia 2012; MEK 2008a.)

KUVIO 3. Facebookin käyttö Suomessa eri ikäryhmissä. (Socialbakers 2012.)

Facebookia voi käyttää pyöräilymatkailusivustolla monin eri tavoin hyödyksi. Kun suurimmalla osalla kohderyhmästä on käyttäjätili, erilaiset tapahtumat, kilpailut ja uutiset sekä uudet blogikirjoitukset voi jakaa myös Facebookin käyttäjille. Tästä Facebook-mainonnasta innostuneet vuorostaan saattavat purkaa ajatuksiaan mainonnasta heidän verkostoidensa sivuilla. Tätä varten sivustolla on oltava myös oma Facebook-sivusto luotuna.

Toimintaa pyöräilymatkailusivuston Facebook-sivulla pystyy seuraamaan Facebookin tarjoamilla työkaluilla. Kuinka aktiivista Facebook-sivustolla on? Nämä työkalut tarjoavat sellaisia tietoja, kuten kuinka moni lukee postaukset,

mitkä postaukset ovat suosituimpia ja mitä sivuston ylläpitäjä voi tehdä tulostensa parantamiseksi. Analyysien tekeminen palvelun käyttäjistä ja näistä tuloksista oppiminen on yksi avain menestykseen, eikä Facebook ole poikkeus. (Carter & Levy 2012, 111–120.)

Carterin ja Levyn (2012) teoksessa on erinomainen esimerkki siitä, kuinka yksinkertaisesti Facebook-näkyvyyttä voi saada. Esimerkissä sukellusmatkailuyritys on onnistunut saamaan erinomaisen näkyvyyden Facebook-sivulleen ja tätä kautta pienellä vaivalla ja taloudellisella panostuksella valtavan määrän mainosta yritykselleen. Yrityksen Facebook-sivu ei ole muuten tavallista erikoisempi, mutta heidän lataamissaan kuvissa ja status-päivityksissä pyydetään aina joko tykkäämään tai kommentoimaan niitä. Sivulla oli kirjan tekemisen aikaan 14 408 tykkääjää, mutta kuvien ja statuspäivityksien tykkäämisien ja kommenttien ansioista näkyvyyttä oli arviolta 55 000 ihmisen sivuilla. Nykyään sivulla on 25 358 tykkääjää.

3.4.2 Blogit

Suosittu blogit tavoittavat suuria lukijamääriä. Blogit ovat todella tehokkaita markkinointivälineitä sekä brändin rakentamistyökaluja ja ylläpidettävissä suhteellisen pienillä resursseilla. (Leino 2012, 180.) Blogit ovat tehokas markkinointikanava siinäkin mielessä, että blogin lukijat ovat oman kiinnostuksensa takia etsiytyneet blogiin, eli he ovat jo potentiaalisia asiakkaita. Blogit ovat julkisia päiväkirjoja, joita ylläpidetään internetissä. Lukijat voivat lisätä blogiin liittyviä kommentteja ja sekä blogin pitäjä, että kävijät voivat käyttää omaa nimeään tai nimimerkkiä. Blogimarkkinointia voi tuoda esille bannereilla, linkeillä, sponsorisopimuksilla muiden bloggaajien kanssa sekä pitämällä omaa blogia. (Reijonen 2012.)

Hakukoneet suosivat blogityylisiä kirjoituksia ja ne löytyvät usein hakukonetulosten kärkipäästä. Hyvin tehdyt blogikirjoitukset tuovat myös sivuille hakukoneiden kannalta tärkeitä linkkejä. (Sähköinen Liiketoiminta Suomi Oy 2012.) Erittäin käytetty suomalainen blogityylinen matkailusivusto on www.rantapallo.fi. Rantapallosta kävijä voi blogikirjoitusten lisäksi varata mm. lentoja ja hotelleja. Sivustolla on kävijöitä joka viikko noin 150 000. Esimerkki

suositusta pyöräilyaiheisesta blogista on <http://unitramps.com/>, jossa bloggaajien tarkoituksena oli ajaa Australiassa 3500 kilometriä kerätään samalla rahaa hyväntekeväisyyteen.

Kuinka sitten saadaan käyttäjiä blogiin ja saada heidät myös lukemaan blogia yhä uudestaan? Suuri syy blogin suosioon on blogitekstien jakaminen sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kautta saavutetaan laajaa näkyvyyttä ja usein esimerkiksi blogia lukevan Facebook-kavereissa on samanhenkisiä henkilöitä, joita blogi saattaa myös kiinnostaa. Täten kohderyhmä tavoitetaan tehokkaammin käyttäjien vaikutuksesta kuin itsestään. Yhtenä blogeihin sitovana ominaisuutena on käyttäjien mahdollisuus kommentoida blogikirjoituksia sekä säännöllisesti ilmestyvät ja nimenomaan herättävät blogitekstit.

Pyöräilymatkailuun keskittyvän blogin niin kuin muidenkin blogien pitämisessä täytyy ottaa huomioon kohderyhmä. Täytyy luoda blogikirjoituksia, jotka kiinnostavat mahdollisimman monia kohderyhmään kuuluvia potentiaalisia asiakkaita. Asiakkaat ovat erilaisia ja siksi kiinnostavalla blogisivustolla olisi hyvä olla myös erityyppisiä bloggareita.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan pyöräilyn harrastajien pyöräilymatkailusivustojen käyttöä internetissä. Tavoitteena on tutkimustulosten avulla saada vastauksia tutkimuskysymykseen: Mitä pyöräilymatkailija odottaa käyttämältään pyöräilymatkailusivustolta?

4.1 Tutkimusmenetelmä ja haastattelu aineistonhankinnassa

Ilmiönä ”pyöräilymatkailun internet-portaali Suomeen” on uusi. Ilmiön ollessa uusi ja kun siitä ei tunneta, käytetään yleensä laadullista tutkimusta. Aavistuksia ja oletuksia voitaisiin portaalin suhteen tehdä, mutta konkreettista tietoa tulevilta käyttäjiltä eli kohderyhmältä tarvitaan. Tutkimuksen kohteeksi valitaankin henkilö, jota asia koskettaa. Tässä tutkimuksessa se henkilö on pyöräilyn harrastaja. Tutkimusobjektien määrä eli tällä kertaa pyöräilyn harrastajien määrä oli suhteellisen pieni. Tutkittavien tapausten määrän ollessa pieni käytetään yleensä laadullista tutkimusta. (Kananen 2010, 37–38.)

Käytän siis työssäni tutkimusmenetelmänä kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullisessa tutkimuksessa pohjimmainen tarkoitus on tutkia asioiden merkityksiä. Merkitykset voivat olla vaikeasti tunnistettavissa ja niiden löytäminen jää tutkijan tehtäväksi. Tarkoitus on löytää tosiasioita, eikä tehdä olettamuksia ja todistaa ennestään tiedossa olevia tosiasioita. Laadullinen tutkimus tähtää tutkimuskohteen ymmärtämiseen ja yrittää selittää sen käyttäytymistä ja päätöksiä, tarpeita sekä motiiveja (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160–161; Heikkilä 2002, 16.) Pyrin tässä tutkimuksessani ymmärtämään kokonaiskuvaa eli tutkimuskohteen ominaisuuksia ja merkityksiä heidän valinnoilleen ja myös tämä vaikutti päätökseeni valita laadullinen tutkimus.

Laadullisen tai määrällisen lähestymistavan valinnan jälkeen jäljellä on suuri määrä toisistaan eroavia menetelmiä, joilla tutkimuskysymykseen saadaan vastaus. Keskeisiä laadullisessa menetelmässä käytettäviä tutkimusmetodeja ovat havainnointi, tekstin analyysi, haastattelu ja litterointi. Laadullisessa tutkimuksessa haastattelu on enemmän tai vähemmän avoimien kysymyksien esittämistä valituille ryhmille tai yksilöille. (Metsämuuronen 2006, 88.) Aineiston

keräämisen menetelmäksi valitsin haastattelun. Pyöräilymatkailun internet-portaalia suunniteltaessa haastattelun valitsemiseen oli useita perusteita. Haastattelussa hankitaan aineistoa tutkijan osallistuessa vuorovaikutteisesti aineiston tuottamiseen. Jos tavoitteena on tuottaa tietoa, joka koskee esimerkiksi mielipiteitä, asenteita tai kokemuksia, on mielekästä käyttää tutkimusaineiston kokoamiseen haastattelua. (Jyväskylän yliopisto 2012.)

Kielellisessä vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa voidaan mahdollisesti myös suunnata tiedonhankintaa itse haastattelutilanteessa. Samalla tulee mahdolliseksi taustalla olevien motiivien esiin tuominen. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 34.) Tiedonhankinnan suuntaaminen haastattelutilanteessa oli hyödyllistä siinä tapauksessa, kun haastateltavalla oli erityisen paljon tietämystä jostain tietystä haastattelun osa-alueesta tai jotain muutakin annettavaa toimeksiantajalleni haastattelun suoranaisten aihealueen ulkopuolelta.

KUVIO 4. Aineistonhankintamenetelmät. (Jyväskylän yliopisto 2012.)

Oheisessa kuviossa on selkeästi kuvattu erilaiset aineistonhankintamenetelmät. Haastattelut ja kyselyt olivat oikeastaan ainoat harkinnanvaraiset vaihtoehdot tutkimukseeni. Kyselyt lomakkeen avulla ilman haastateltavien tapaamista jätin

pois, koska halusin jättää mahdollisuuden viittaamalleni tiedonhankinnan suuntaamiselle haastattelutilanteessa sekä lisäkysymyksiä esittämiselle.

Toimeksiantaja painotti, että kyseessä olevasta aiheesta tiedettiin vähän ja sitä ei ollut Suomessa paljoa kartoitettu. Hirsjärven ja Hurmeen (2010) mukaan haastattelu on edullista toteuttaa silloin, kun kysymyksessä on vähän kartoitettu ja tuntematon alue. Tiedossa oli myös, että tutkimuksen aihe tulee tuottamaan hyvin monenlaisia ja monensuuntaisia vastauksia.

4.2 Puolistrukturoitu teemahaastattelu

Haastattelun tekoon on monia eri tapoja. Haastattelun voi tehdä yksilö- tai ryhmähaastatteluna kasvoista kasvoihin, postitetulla tai paikan päällä kerättynä lomakehaastatteluna tai puhelimitse tehtynä haastatteluna. Haastattelun rakenne voi olla avoin, puolistrukturoitu tai strukturoitu haastattelun keston vaihdellessa. (Metsämuuronen 2006, 112.) Toteutin tässä työssä haastattelun puolistrukturoituna teemahaastatteluna. Haastateltavia oli aina kerrallaan yksi ja keskustelimme kasvotusten. Minulla oli haastatteluissa kysymysrunko valmiina, mutta vastausvaihtoehtoja en ollut määritellyt ja saatoinkin kysyä kysymyksiä vaihtelevassa järjestyksessä tilanteen mukaan. Pelkkää kysymyslomaketta käytettäessä riski väärinymmärryksille on suuri ja halusin olla paikalla estääkseni väärinkäsityksiä kysymysten ymmärtämisessä (Valli 2010, 103–104).

Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymysten muoto on kaikille haastateltaville sama, mutta haastattelijalla voi vaihdella kysymysten järjestystä (Fielding 1992, 136). Eskola ja Suoranta (1998) puolestaan kirjoittavat, että puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat, mutta vastausvaihtoehtoja ei ole määritetty. Vastajat voivat vastata kysymyksiin siis omin sanoin ilman rajoittavia haastattelijan määrittämiä vaihtoehtoja. Jotain olisi saattanut jäädä huomioimatta, jos näin ei olisi ollut. Tämä seikka oli oleellinen, koska kyseessä oli ennestään hyvin tuntemattoman alueen tutkiminen.

Teemahaastattelun toteuttamastani haastattelusta teki se, että haastattelun aihepiirit olivat etukäteen määritetty, mutta kysymysten tarkkaa muotoa ei ollut määrätty. Teemahaastattelu siis kohdentuu tiettyyn teemaan, joka oli tässä

haastattelussa pyöräilymatkailun internet-sovellukset ja niiden käytettävyys käyttäjän näkökulmasta (Hirsjärvi & Hurme 2010). Teemahaastattelussa kaikki aihealueet käydään läpi, vaikka niitä ei käydäkään aina samassa järjestyksessä ja kysymysten tarkka muoto ja järjestys saattavat vaihdella. Tukilista saattaa tukea haastattelijaa, mutta ei pakota haastattelijaa käymään keskustelua täysin saman muotin mukaisesti. Haastattelija pitää kiinni siitä, että kaikki kysymykset käydään läpi, mutta kysymysten järjestys ja laajuus vaihtelevat eri haastatteluissa. (Eskola & Vastamäki 2010, 28–29.) Haastattelun alussa ei mennä suoraan yksityiskohtaisiin kysymyksiin. Alun kysymykset ovat yleisempiä ja liikkuvat yleisemmällä tasolla ja vasta lopuksi siirrytään yksityiskohtiin. Näin pyritään siihen, että yksityiskohtaiset kysymykset eivät sulkisi pois muita yleisemmällä tasolla liikkuvia asioita. (Kananen 2010, 55.)

Teemahaastattelu on haastattelutilanteessa vaativa haastattelijalle, koska haastattelijan tapa kommunikoida vaikuttaa haastateltavaan. Myös haastattelun ympäristö ja kysymysten muotoilu vaikuttavat haastateltavaan. Toisaalta vapaampimuotoisessa tutkimuksessa saatetaan saada esille aivan uusia asioita kaavamaisuuden puuttuessa ja juuri edellämainittujen muuttujien ansiosta. (Alasuutari 1995, 83–89.)

Tapa puhua haastateltavan kanssa vaikuttaa myös lopputulokseen kasvotusten käytävässä haastattelussa. Heti alussa ei kannata mennä suoraan aiheeseen, vaan ikään kuin lämmitellä alkukeskustelulla. Tällaisen aloituksen tarkoituksena on luoda vapautuneempi tunnelma ja luottamuksen luominen haastattelijan ja haastateltavan välille itse haastattelua varten. Mitä raskaampi aihe, sitä enemmän keskustelua täytyy pehmentää esimerkiksi kevyemmällä keskustelulla ja huumorilla. (Eskola & Vastamäki 2010, 32–33.) Aloitin tekemäni haastattelun tervehtimällä haastateltavia ja kysymällä mitä kuuluu. Tämän jälkeen esittelin itseni, tutkimukseni ja toimeksiantajani. Ennen pääkysymyksiä pyysin vielä haastateltavia kertomaan hieman itsestään, harrastuksistaan sekä kiinnostuksestaan pyöräilyyn. Pääsimme tällä hyvin alkuun keskustelussa ja ilmapiiri muuttui kevyemmäksi.

4.3 Haastattelun toteuttaminen

Kohderyhmänä portaalille ovat yksinkertaisesti pyöräilyä harrastavat henkilöt, koska portaalilla voivat käyttää niin aktiiviset pyöräilymatkailijat, kuin tavalliset työmatkapyöräilijät ja aloittelevat pyöräilijätkin. Siksi haastateltavat valittiinkin laaja-alaisesti erilaista pyöräilyä harrastavien keskuudesta.

Toteutin tutkimukseni teemahaastatteluilla. Tarkoitukseni oli tehdä haastattelut ryhmahaastatteluina, mutta osallistujien pienestä määrästä johtuen päätin vaihtaa yksilöhaastatteluihin. Toinen syy ryhmahaastattelun vaihtamiseen yksilöhaastatteluksi oli se, että saisin mahdollisimman syventävää tietoa suhteellisen pieneltä määrältä haastateltavia. Haastateltavia oli yhteensä viisi. Haastattelin aina yhden haastateltavan kerrallaan lomakkeen sekä tehtävälappujen avulla (LIITE 1 & 2) seuraten kysymyksissä pääosin lomakkeessa olevaa järjestystä. Lomakkeen kysymykset olivat avoimia kysymyksiä. Suoritin haastattelut kesä-, heinä- ja elokuun 2012 aikana.

Yhteen haastatteluun olin varannut aikaa tunnin ja jokaiseen kysymykseen käytimme 5-15 minuuttia riippuen sen herättämän keskustelun määrästä. Käytin samaa lomaketta kuin olisin käyttänyt ryhmahaastatteluakin tehtäessä. Nauhoitin jokaisen haastattelun, ettei muistiinpanoista epähuomiossa jäisi jotain oleellista puuttumaan. Muistiinpanoihin verrattuna erittäin paljon tarkempi muistiinpanoväline on nauhuri, vaikka se tallentaakin tilanteesta vain viestinnän verbaalin puolen (Alasuutari 1995, 85).

Teemahaastattelun kysymyksiä luominen on ongelmallista. On epäpätevää jos tutkija vain itse päättää kysyttävät asiat luovalla ideoinnilla perehtymättä sen enempää aiheen teoriaan tai jos tutkija ei tunne aluetta ennestään hyvin. Kolmas vaihtoehto on, että teemat haetaan täysin teorian pohjalta. Hyvässä tutkimuksessa käytetään näitä kaikkia osa-alueita. (Eskola & Vastamäki 2010, 35.)

Laadin lomakkeen kysymykset teemoista, jotka liittyivät tutkimuskysymykseen. Lopuksi pyysin haastateltavia valitsemaan vielä parhaan heidän haastattelun aikana kokeilemistaan reittisovelluksista sekä antamaan palautetta tämän haastattelutyylin toimivuudesta. Teemat, joita käytin lomakkeen laatimisessa olivat:

1. Pyöräilymatkailijan käyttämät pyöräilymatkailusivustot, reittisovellukset ja tiedonhakumenetelmät tällä hetkellä
2. Tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailun internet-sivustolla
3. Tärkeimmät ominaisuudet pyöräilymatkailukartassa

Teemahaastatteluni kysymyksien laatimiseen vaikuttivat omakohtainen kokemukseni alalta, toimeksiantajahankkeeni tuottamat tutkimukset ja projektipäällikkö sekä Matkailun edistämiskeskuksen tekemät pyöräilymatkailututkimukset (2008–2010). Pyrin täten varmistamaan, että kysyttävät asiat vastaisivat parhaiten tutkimuskysymykseen ja täten hyödyttäisivät toimeksiantajaani.

Haastattelu eteni siten, että esittelin aluksi itseni, tutkimuksen tavoitteen sekä toimeksiantajahankkeen ja kerroin tilaisuuden kulusta, luotettavuudesta sekä nauhoituksen käytöstä. Tämän jälkeen jaoin kysymykset tehtäväläpyn muodossa yksi kerrallaan. Annoin myös kannettavan tietokoneen käyttöön tehtävien suorittamista varten. Ensimmäisessä ja toisessa tehtäväläpussa pyysin haastateltavaa kertomaan hieman itsestään ja onko hän käyttänyt internetin reittisovelluksia aikaisemmin sekä etsimään Uudenmaan alueelta jonkin itselleen soveltuvan pyöräilyreitit. Tehtäväläpussa 3-5 oli haastateltavalle tehtävä tutustua kahteen ulkomaiseen ja yhteen kotimaiseen reittisovellukseen ja tutkia mitä niillä on tarjota heille, jos he olisivat lähdössä pyöräilymatkalle. Nämä reittisovellukset olivat englantilainen www.explore.co.uk, saksalainen www.adfc-tourenportal.de sekä kotimainen www.pyorailensuomessa.fi. Viimeisessä tehtäväläpussa kysyin toimeksiantajani tuottaman Fillarioppaan käytettävyydestä.

Tehtävien yhteydessä haastateltavan oli käytettävä internetin hakukoneita tai hänen ennestään tuntemiaan pyöräilymatkailun internet-sivustoja riippuen hänen omasta tietämyksestään. Annoin haastateltavalle noin viisi minuuttia aikaa tehtävän suorittamiseen ja en vaikuttanut heidän toimintaansa sen aikana. Jokaisen tehtävän jälkeen kävimme lomakkeessa olevat kysymykset läpi.

Loppukeskustelussa kysyin vielä tarkentavia kysymyksiä aihealueesta ja jos jokin seikka tarvitsi vielä tarkennusta.

Pyrin haastattelun aikana kohtaamaan kaikki haastateltavat mahdollisuuksien mukaan samalla tavalla paikan vaihdellessa. Haastattelussa käytetyt paikat olivat kaikki suhteellisen hiljaisia, mutta eivät kuitenkaan täysin eristyksissä. Saman paikan käyttäminen jokaisessa haastattelussa ei onnistunut haastateltavien tullessa eri puolilta Suomea. Jokainen haastattelu oli silti erilainen aina haastateltavan vaihtuessa, mutta pyrin kuitenkin kohtelemaan haastateltavia samalla tavalla. Jaoin haastattelun aikana haastateltaville tehtäviä ja ne toimivat hyvin sen takia, että haastateltava sai tehdä tehtävänsä parhaaksi katsomallaan tavalla minun siihen puuttumatta. Tämä pienensi haastattelijan vaikutusta haastateltavaan, koska haastateltava sai itse keskittyä annettuun tehtävään. Nyt haastateltavat olivat usein täysin uudessa ympäristössä, heille tuntemattomalla internet-sivustolla ja toimivat oman osaamisensa ja havainnointinsa varassa etsiessään esimerkiksi pyöräilymatkaa Sveitsistä.

Aivan haastattelun lopuksi pyysin vielä palautetta tästä hieman eri tavalla suoritettuna haastattelun toimivuudesta. Halusin kuulla haastateltavien mielipiteen tilanteesta, missä haastattelu suoritettiin haastateltavan itse etsiessä tietoa kannettavalta tietokoneelta tehtäväläpyn ohjeistamana.

4.4 Tutkimusaineiston analyysi

Tutkittavaa aineistoa analysoidessa on ongelmallista, jos tutkijalla on voimakas ennakkoluulo tutkittavan aiheen tuloksista. Tutkijan pitää pyrkiä poistamaan omat asenteensa ja ennakkoluulonsa vaikuttamasta käsiteltävään aineistoon.

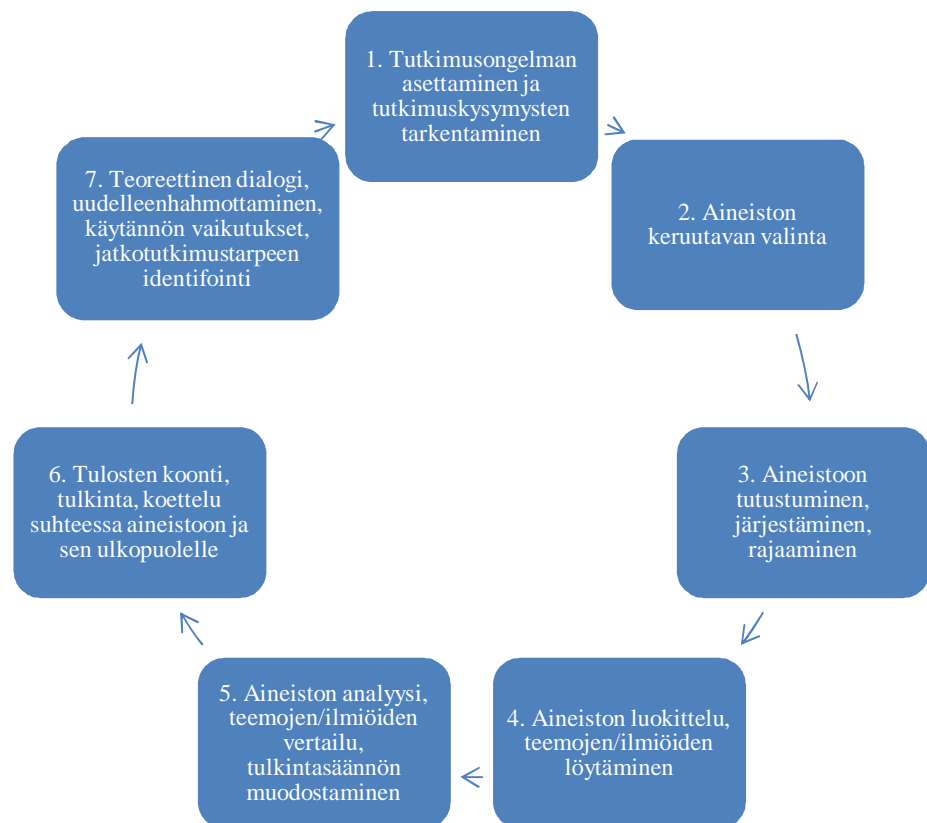
(Metsämuuronen 2006, 121.) Aikaisempi työkokemukseni pyöräilymatkailun alalta ja oma pyöräilyharrastukseni ovat luoneet minulle jo vahvan oman näkemyksen pyöräilymatkailusta ja pyöräilymatkailijan tarpeista. Tähän seikkaan minun tuli kiinnittää erityisesti huomiota analysointivaiheessa, että se ei pääsisi vaikuttamaan tutkimustuloksiin. Oman näkökantani poissulkemiseksi tein myös aineiston hankinnan haastattelussa osittain siten, että haastateltavat pääsivät itse toimimaan ja tekemään ilman suurta pohjustusta tulevista haastattelun vaiheista.

Laadullinen tutkimus, kuten tämäkin tutkimus, toteutetaan usein suhteellisen pienellä joukolla, joten tutkimusta ei voi tehdä pohjaten tilastollisiin todennäköisyyksiin. Aineistoa käsitellään laadullisessa tutkimuksessa

kokonaisuutena. Laadullinen tutkimusmenetelmä valitaan usein silloin, kun tilastolliset tutkimusmenetelmät- ja tulokset sekä suuri tutkimusjoukko eivät ole tarpeen. (Alasuutari 1999, 38–39.)

Analyysin tekemisessä on monta eri vaihetta: aineistoon tutustuminen, aineiston järjestäminen ja luokittelu, aineiston analysointiprosessi ja tulkinta sekä keskustelu aineiston kanssa. Aineistoon tutustuminen, järjestäminen ja luokittelu luovat pohjan aineiston kanssa keskustelemiselle, eli analyttisten teemojen vertailuun, analyysiin perustuvien kokonaisuuksien luomiselle tai teoreettisten mallien muodostamiselle. (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 10.)

Aineiston analyysin vaiheet on kuvattu seuraavassa kuviossa:

KUVIO 5. Analyysin vaiheet. (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 12.)

Laadullisessa tutkimuksessa kerätyllä aineistolla pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Jos teemahaastattelun teemat on onnistuttu valitsemaan kattavasti siten, että ilmiötä on onnistuttu valottamaan monipuolisesti, kerätystä

aineistosta on löydettävissä ratkaisu. Ratkaisun etsimisen työkaluna käytin niin kutsuttua aineiston tiivistämistekniikkaa, jossa ylimääräinen tekstiaineisto poistetaan aineistosta peittämällä itse asiaa. (Kananen 2010, 60–61.) Aineistoon tutustumisen jälkeen se järjestetään ja luokitellaan (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 10). Käytännössä toteutin tämän siten, että ennen varsinaista aineistoin analysointia muutin aineiston sellaiseen muotoon, että sen analysointi onnistui. Kuunnellessani nauhoittamiani haastatteluja litteroin haastatteluista paperille vain lomakkeen kysymyksiin vastaavat kommentit, vaikka haastattelu saattoikin edetä eri järjestyksessä. Käytin siis propositiotason litterointia, jossa haastattelusta kirjataan ylös vain havainnon tai sanoman ydinsisältö (Kananen 2010, 59). Litteroinnin jälkeen jaoin saadun informaation kysymyslomaketta laatiessa päättämieni teemojen alle. Teemat valitsin tutkimuskysymyksen mielessä pitäen. Tutkimustulokset-osion olen jaotellut näiden teemojen mukaan.

Laadullisessa analyysissä aineisto tarjoaa harvoin suoria vastauksia alkuperäiseen tutkimusongelmaan. Vasta analyttisillä kysymyksillä päästään ratkomaan itse tutkimusongelmaa. Analyttiset kysymykset saadaan selville vasta, kun kerätty aineisto tunnetaan hyvin. (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 12.)

5 TUTKIMUSTULOKSET

Teemahaastatteluni neljä teemaa olivat pyöräilymatkailijan tällä hetkellä käyttämät pyöräilymatkailusivustot, tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailun internet-sivustolla, tärkeimmät ominaisuudet pyöräilymatkailukartassa ja pyöräilymatkailijan tiedonhakumenetelmät. Käyn tutkimustuloksissa yksilöteemahaastatteluissa saamiani vastauksia mainitsemieni teemojen mukaisesti läpi.

5.1 Pyöräilymatkailijan käyttämät pyöräilymatkailusivustot, reittisovellukset ja tiedonhakumenetelmät tällä hetkellä

Haastateltavien käyttämiä reittisovelluksia ja pyöräilymatkailusivustoja kartoitettiin kahdessa osiossa. Ensin kysyttiin ovatko he käyttäneet aiemmin internetin-reittisovelluksia ja minkälaisia sovelluksia ne ovat. Seuraavaksi heille annettiin tehtävä etsiä itselleen soveltuva pyöräilyreitti Uudenmaan alueelta tietokonetta ja internet-selainta hyväksi käyttäen.

Haastateltavien tiedonhakumenetelmiä internetin avulla kartoitettiin haastattelussa lämmittelutehtävässä, jossa heidän piti etsiä Uudenmaan alueelta itselleen soveltuvaa pyöräilyreittiä kannettavaa tietokonetta ja omaa aikaisempaa tietämystään hyväksikäyttäen. Tehtävän suorittamisen jälkeen haastateltavilta kysyttiin, miten he etsivät pyöräilyreittiä, mitä he silloin löytävät ja oliko etsitty asia helppo löytää. Haastattelun lopussa kysyttiin myös, miten haastateltavat hankkivat tietoa reittikohteista ja karttapalveluista sekä miten he toivoisivat tietoa olevan saatavilla. Haastateltavien kanssa myös keskusteltiin siitä, kuinka helppoa tietoa pyöräilymatkailuun oli löytää. Tämän lisäksi haastattelija tarkkaili haastateltavien toimintaa siihen puuttumatta heidän suorittaessa tehtäviä.

Haastateltavista neljä käytti tiedonhankinnassaan Google Mapsia. Google Maps koettiin helposti lähestyttäväksi, koska siitä käyttäjillä oli aiempaa kokemusta. Google Mapsia käytettiin omaan reittisuunnitteluun, jonka lisäksi kaksi haastateltavaa mainitsi käyttäneensä muiden piirtämiä Google Maps -reittejä pyöräilynsä tai ulkoilunsa apuvälineenä. Google Maps -karttapalvelua käytettiin niin kotona, työpaikalla kuin matkan päällä mobiililaitteillakin.

Google hakua käytti neljä henkilöä. Käytetyt hakusanat hakukoneessa olivat ”pyöräilyreitti Helsinki”, ”pyöräilyreitit Uusimaa” ja ”pyöräilyreitit Helsinki-Porvoo”. Kaikki hakukoneen käyttäjät käyttivät Googlen hakukonetta.

Googlen haun kautta haastateltavat päätyivät pyöräilyblogeihin ja keskustelufoorumeille. Haastateltavat pitivät blogeja ja keskustelufoorumeita hyvinä käytännön tiedon lähteinä, mutta halusivat pyöräilymatkaa suunnitellessaan jotain konkreettisempaa tiedonlähdettä niiden lisäksi.

Muut tiedonhankintakanavat olivat enemmän hajallaan ja haastateltavat käyttivät hyvin erilaisia tietolähteitä aikaisempien kokemuksiansa perusteella. Kaksi kokeneempaa pyöräilyn harrastajaa tiesivät useampia sivustoja ennestään ja molemmat menivätkin ensimmäisenä jo tiedostamilleen sivustoille. Vain toinen heistä käytti Googlen hakutoimintoa tietojensa syventämiseen. Haastateltavien käyttämiä tiedonhankintakanavia olivat:

- Google Maps (<http://maps.google.fi>)
- Googlen hakukone (www.google.fi)
- Helsingin Seudun Liikenteen(HSL) reittiopas (www.hsl.fi)
- Blogit
- Keskustelufoorumit
- Luontoon.fi (www.luontoon.fi)
- Retkikartta www.retkikartta.fi
- Karttapaikka www.karttapaikka.fi
- Kansalaisen karttapaikka <http://kansalaisen.karttapaikka.fi>
- Eniron kartta (www.eniro.fi/kartta)
- Bikemap (www.bikemap.net)

Pääkaupunkiseudulla asuva haastateltava sanoi käyttävänsä pyöräilyreittiensä suunnitteluun pääasiassa HSL:n karttapalvelua. Yksi haastateltavista kertoi myös käyttävänsä bikemap.netin sekä Eniron karttapalveluita.

Syventävää tietoa, kuten reittikertomuksia, karttoihin piirrettyjä reittejä sekä maaston muotoja etsittiin luontoon.fi-, retkikartta.fi-, kansalaisen.karttapaikka.fi-

ja karttapaikka.fi -sivustoilta, pyöräilyblogeista, pyöräilyfoorumeilta sekä yleisiltä foorumeilta.

Tehtävää tehdessään ja etsiessään pyöräilyreittiä Uudeltamaalta haastateltavista muut paitsi yksi etsivät Googlen hakukoneen kautta pyöräilyreittiä. Kokenein pyöräilyn harrastaja meni suoraan luontoon.fi- ja retkikartta.fi -sivustojen kautta etsimään reittiä Uudeltamaalta.

5.2 Tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailun internet-sivustolla

Tärkeimpiä osa-alueita pyöräilymatkailuun suuntautuvalla internet-sivustolla kartoitettiin useilla kysymyksillä haastattelun aikana. Vastauksia kysymykseen tuli myös kysymysten ulkopuolelta haastateltavien vastatessa kysymyksiin omasta aloitteestaan. Haastattelun aikana haastateltavat tekivät kolme tehtävää, joissa he ensin tutustuivat tehtäväläpyn ohjeistuksen mukaan kolmeen erilaiseen pyöräilymatkailusivustoon. Jokaisen tehtävän jälkeen haastateltavilta kysyttiin seuraavia asioita:

1. Sivuston vetovoimatekijät
2. Sivuston soveltuvuus suunnitteluun ja toteutukseen
3. Informaation riittävyys
4. Sivustojen helppokäyttöisyys
5. Mitä lisää/pois
6. Hyvät/huonot puolet
7. Parannusehdotukset

Näiden kysymysten lisäksi haastattelun kysyttiin haastateltavilta tarkentavia kysymyksiä. Kysyttiin tärkeimpiä tietoja reitin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Haastateltavia pyydettiin valitsemaan paras sovellus. Lopuksi kysyttiin vielä, mitä he vielä haluaisivat kehittää ja kommentteja, jotka ovat jääneet sanomatta.

Vetovoimatekijät

Sivuston suurimmista vetovoimatekijöistä kuvat mainitsi jokainen haastateltava. Kuvat koettiin vetovoimaisimmiksi, koska niihin katse kiinnittyi ensimmäisenä. Kuvien tyypeistä mieluisiksi kaksi haastateltavaa mainitsi erikseen maisemakuvat

ja yksi dynaamisen jatkuvasti vaihtuvan kuvan. Tärkeinä vetovoima tekijöinä koettiin myös sivuston visuaalisuus ja selkeys. Visuaalisuuteen vaikuttivista tekijöistä mainittiin sivuston värimaailma, tiedon määrä sekä otsikointi. Kartan mainitsi vetovoimatekijäksi yksi haastateltava, kuten myös reitin kulun. Rekisteröitymisen vaatiminen sivustoa käytettäessä koettiin olevan suuri kynnys sivuston käytölle.

Sivuston soveltuvuus suunnitteluun ja toteutukseen

Sivuston soveltuvuus sekä suunnitteluun, että toteutukseen koettiin aina hyvänä puolena. Suunnittelussa tärkeimpänä pidettiin hyvää karttaa. Haastateltavista kaikki olivat sitä mieltä, että toteuttamisvalmiit reittiehdotukset olivat hyviä varsinkin aloittelijoille. Niiden perusteella kynnys lähteä pyörämatkalle pieneni. Valmiiksi tehtyjen hinnoiteltujen pyöräilypakettien tarjoaminen loi ristiriitaisia mielipiteitä. Näiden pakettien kohdalla koettiin tärkeäksi se, että niitä voi räätälöidä mielensä mukaan.

Informaation riittävyys

Kolme haastateltavaa mainitsi vetovoimaa pienentävänä tekijänä informaation paljouden sivulla. Kun tietoa oli erittäin paljon yhdellä sivulla, se koettiin luotaan työntävänä. Kaikki haastateltavat mainitsivat selkeyden olevan kiinni informaation määrästä ja sivuston otsikoinnista sekä asettelusta.

Sivustojen helppokäyttöisyys/mitä lisää/mitä pois

Sivustojen selkeys oli yhteydessä niiden helppokäyttöisyyteen ja helppokäyttöisyys oli vuorostaan yhteydessä informaation määrään. Helppokäyttöisyys koettiin tärkeänä kaikkien haastateltavien osalta. Hakutoiminto ja sen helppokäyttöisyys mainittiin kolmen haastateltavan osalta tärkeänä osana sivuston toimintoja. Neljän haastateltavan mielestä sivuston helppokäyttöisyyttä alensi rekisteröitymispakko.

Neljä haastateltavaa mainitsi liiallisen informaation ja sen epäselvän jakamisen sivustolla huonoksi puoleksi ja sen todettiin nostavan kynnystä sivuston käyttämiseen. Aloituskynnystä nosti myös, jos sivustolla oli rekisteröitymispakko. Rekisteröitymistä ei koettu itsessään huonona puolena muuten kuin sen ollessa

pakollista. Reittien käyttäjäryhmäjaottelut sekä vaativuusjaottelut koettiin hyvänä osana sivustojen toiminnoissa. Jaottelut helpottivat oikean reitin löytämistä itselleen ja matkaseuralleen.

Hyvät ja huonot puolet sekä parannusehdotukset

Kaikki haastateltavat olivat samaa mieltä siitä, että sivustolla pitää olla hyvä kartta. Päivämatkojen pituudet mainittiin tärkeänä informaationa neljän haastateltavan toimesta. Huonot kuvavalinnat huomattiin nopeasti haastateltavien toimesta ja ne haluttiin vaihtaa. Reittikuvauksia tai jonkin muotoisia esimerkkireittejä on hyvä löytyä. Niistä hyötyvät varsinkin aloittelijat.

5.3 Tärkeimmät ominaisuudet pyöräilymatkailukartassa

Alun kysymyksissä kysyttiin ja selvitettiin, mitä reittisovelluksia haastateltavat ovat käyttäneet tähän mennessä, ja siinä he usein mainitsivat käyttämänsä palvelun ja sen kartan hyviä puolia. Tärkeitä pyöräilymatkailukartan ominaisuuksia kartoitettiin kaikissa tehtävissä kartan ollessa olennainen osa sivustojen toimintaa ja informaatiota. Sivustosta kysyttiin hyviä ja huonoja puolia, reitin soveltuvuutta suunnitteluun tai toteutukseen, miten parantaisi sivustoa, helppokäyttöisyyttä sekä mitä pitäisi olla lisää tai vuorostaan poistaa sivustolta. Nämä vastaukset liittyivät sivuston muun rakenteen lisäksi myös paljon kartan ominaisuuksiin.

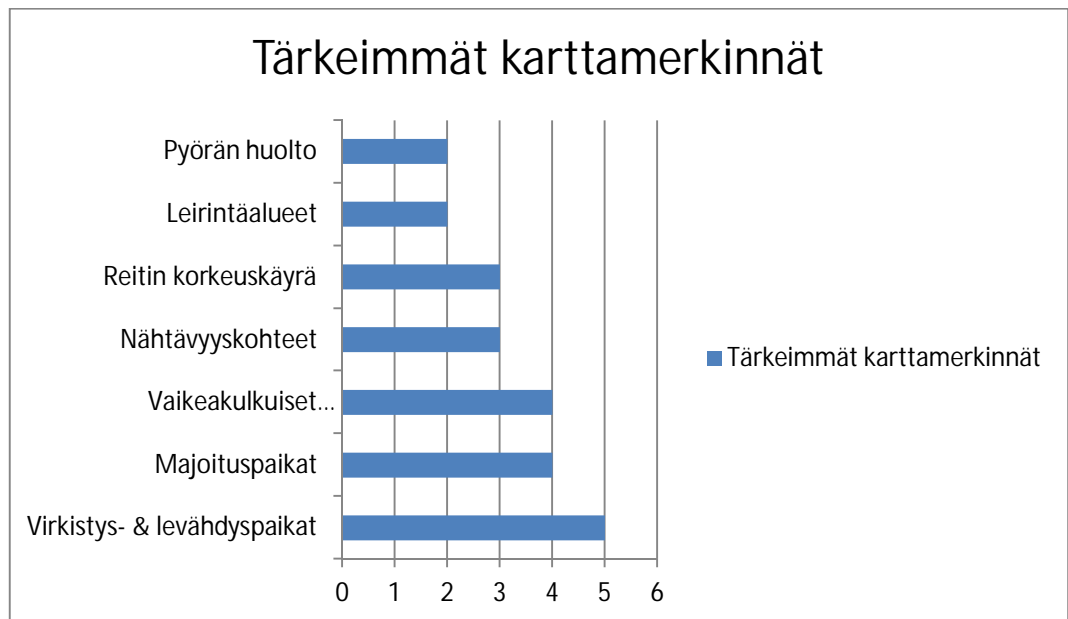
Kaikki haastateltavat kiinnittivät suurta huomiota karttaan ja sen ominaisuuksiin. Kaikkien mielestä kartan pitää olla samaan aikaan helppokäyttöinen, selkeä ja informatiivinen. Kartan käytettävyys koettiin tärkeämmäksi kuin visuaalisuus.

Muiden piirtämät Google -kartat koettiin käyttökelpoisiksi jokaisen haastateltavan osalta. Googlen karttapalvelun kaikki kokivat tutuksi ja sitä kautta suhteellisen helppokäyttöiseksi. Googlen kartassa koettiin ongelmalliseksi suuret symbolit sekä se, että valmiiksi piirrettyjä reittejä ei voi muokata.

Hyvä ominaisuus pyöräilymatkailusivuston kartassa olisi se, että siitä löytyisi toiminto, jolla saisi reittiohjeet syöttämällä hakukenttiin vain lähtöpaikan, määränpään ja mahdollisesti niiden välillä sijaitsevia kohteita. Yksi haastateltava

mainitsi, että jos tätä ominaisuutta ei ole, niin reittejä olisi oltava niin paljon, että reitin voi itse valita kattavasta verkostosta. Tällöin toteutuisi myös se, että kohteesta A kohteeseen B haluavan pyöräilijän ei tarvitsisi joskus kiertää pitkiäkin matkoja harvojen reittivaihtoehtojen takia. Hyvänä ominaisuutena koettiin myös se, että joko kartassa tai reittikuvauksessa näkyisivät päivämatojen pituudet. Kaksi kokeneinta pyöräilyn harrastajaa mainitsivat tärkeäksi seikaksi kokonaisuuden hahmottamisen kartalta. Tämä auttaa reitin valinnassa ja suunnittelussa. Kaupungeista pois pääsemisen mainitsivat tärkeäksi tiedoksi pyöräilymatkailukartassa tai -oppaassa kaksi haastateltavaa.

Tärkeimpinä karttamerkintöinä pidettiin virkistys-/levähdyspaikkoja, majoituspaikat, vaikeakulkuisia paikkoja/tien pintaa, nähtävyysohteita, reitin korkeuskäyrää, leirintäalueita sekä pyörän huoltoa. Muita mainintoja mieluisista karttamerkinnöistä olivat merkinnät pyörävuokraamoista, veden ylityspaikoista, moottoriteistä ja käymälöistä.

KUVIO 6. Tärkeimmät karttamerkinnät pyöräilymatkailukartassa.

Karttamerkintöjen lisäksi tärkeimpinä tietoina pyöräilymatkailukartoissa pidettiin reittikuvausta, jos sitä ei ole muualla saatavilla, mainintaa perheille soveltuvista reiteistä sekä tietolaatikoita reitin varrella sijaitsevista nähtävyyksistä ja muista kohteista.

Pääkaupunkiseudulla liikuttaessa HSL:n karttapalvelu koettiin käteväksi ja helppokäyttöiseksi palveluksi. Sen ongelmana koettiin kuitenkin palvelun rajoittuminen pienelle alueelle.

5.4 Paras reittisovellus ja kommentit haastattelusta

Parhaaksi haastatteluissa käydyistä reittisovelluksista valittiin kaikkien haastateltavien osalta kotimainen www.pyoraillensuomessa.fi -pyöräilymatkailusivusto. Yksi haastateltava piti tämän sivuston lisäksi yhtä mieluisana www.explore.co.uk -sivustoa. Pyoraillensuomessa.fi -sivuston vahvuuksina muihin sivustoihin verrattuna pidettiin reittiehdotuksia, vetovoimaisia kuvia, Google -karttoja, reittien jaottelua sekä osiota pyöräilymatkailuvinkeistä.

Haastattelumenetelmä oli hieman tavanomaisesta poikkeava. Haastateltavat saivat alun keskustelun jälkeen käyttöönsä kannettavan tietokoneen. Tämän jälkeen haastattelu eteni haastateltaville jaettavien tehtävälappujen muodossa ja he suorittivat tehtäviä kannettavalla tietokoneella omien toimintapojensa mukaisesti. Heillä oli noin viisi minuuttia aikaa suorittaa tehtävää haastattelijan ollessa hiljaa. Tehtävien suorittamisen jälkeen niitä käytiin läpi haastattelijan ja haastateltavan toimesta lomakkeen kysymysten mukaisesti, kunnes siirryttiin seuraavaan tehtävään. Seuraavaksi olen lainannut haastateltavien kommentteja kysyttäessä palautetta haastattelusta.

”Aluksi ajattelin, että mitähän tässä joutuu tekemään, mutta haastattelun edetessä tämä tuntuikin hyvältä tavalta tehdä haastattelua. Näin se tässä tapauksessa pitäisi tehdäkin.”

”Tehtävät olivat hyviä. Tällä tavalla haastattelija saa oikeita vastauksia, kun hän ei vaikuta haastateltavaan. Haastateltava pääsee itse tekemään ja etsimään tietoa niin kuin normaalistikin tekisi.”

”Haastattelutapa tehtävälappujen ja läppärin kanssa toimii. Lomake tietysti hieman rajoittaa haastattelun kulkua.”

”Tämä tapa oli mielestäni hyvä tapa haastatella. Jaottelu tehtäviin lappujen avulla toimi.”

”Tällä haastattelutyylillä vastaaja(haastateltava) sai aidon kuvan sivustoista. Näin saa luotettavampia vastauksia, kun haastattelija ei vaikuta haastateltavaan. Haastattelija ei ohjannut tai vaikuttanut haastateltavaan.”

6 POHDINTA

6.1 Tutkimustulosten tarkastelu

Pyöräilymatkailijan käyttämät pyöräilymatkailusivustot, reittisovellukset ja tiedonhakumenetelmät tällä hetkellä

Lähes kaikki käyttävät ensisijaisena hakukoneenaan Googlea. Googlen hakukonetta käyttää pyöräilyreitille haluava pyöräilyharrastuksen aloittaja. Samaa hakukonetta käyttää myös kokeneempi harrastaja etsiessään lisätietoja reitistä, jos tietoa ei löydy riittävästi hänen aiemmin käyttämistään tietolähteistä. Tämän johdosta pyöräilymatkailusivuston tulee kiinnittää huomiota erityisesti hakukoneoptimointiin (Sähköinen Liiketoiminta Suomi Oy 2012).

Google Maps -karttapalvelu on ihmisille ennestään tuttu ja sen takia sitä on helppo lähestyä. Google Mapsista löytyviä muiden piirtämiä reittejä käytetään hyödyksi, jos niitä on käytettävissä. Google Mapsia käytetään myös omatoimiseen pyöräilyreittien suunnitteluun. Sovellusta käytetään riippumatta paikasta pöytäkoneella, kannettavalla tietokoneella, taulutietokoneella ja älypuhelimella. Googlen kartan suosio täytyy huomioida pyöräilymatkailusivuston karttaa suunniteltaessa. Sivuston kartasta ladattavat tiedostot tulee olla sellaisessa muodossa, että niitä voi ladata myös Google Mapsiin ja mahdollisesti myös Google Mapsista sivuston kartalle.

Kokeneemmat pyöräilymatkailijat menevät suoraan jollekin ennestään tietämälleen sivustolle etsimään tietoa pyöräilyreiteistä, mutta yleensä näitä sivustoja tarvitaan useampi. Kaikille haastateltaville yhteistä oli se, että he hankkivat tietoa hyvin monesta eri lähteestä. Pyöräilyreitien vaihtuessa toiseen vaihtuvat usein lähteetkin, varsinkin jos reitti kulkee toisen kunnan alueella. Tiedonhaun helpottamiseksi olisi käyttäjäystävällistä jos tiedot löytyisivät saman sivuston alta, vaikka sivusto sitten ohjaisikin käyttäjää tarkempien tietojen perässä toiselle erikoistuneemmalle sivustolle.

Hakukoneissa käytetyt hakusanat ovat yleensä hyvin samankaltaisia riippumatta pyöräilijän harrastuneisuudesta tai muista erilaisuuksista. Kaikki haastateltavat käyttivät hakusanaa ”pyöräilyreitti” tai ”pyöräilyreitit”. Se, mikä hakusanoissa

vaihteli, oli pyöräilyn tapahtumapaikka ja tapahtumapaikan/alueen muotoilu. Hakukoneoptimoinnilla voidaan vaikuttaa sivuston löytymiseen hakukoneissa. Esimerkiksi Googlelta voidaan ostaa parempaa näkyvyyttä tietyillä hakusanoilla. Suositut hakusanat voidaan vuorostaan selvittää Google Adwords -palvelulla.

Se, että hakukoneiden käyttäjät päätyvät tiedonhaussaansa hyvin monenlaisiin pyöräilyblogeihin ja keskustelufoorumeille kertoo, että yhtä suosittua ja kattavaa pyöräilymatkailusivustoa ei ole Suomessa. Tieto täytyy hankkia tiedonmurusista ympäri internetiä ja painetusta materiaalista.

Tärkeimmät osa-alueet pyöräilymatkailun internet-sivustolla

Internet-portaalin tai -sivuston käyttäjä näkee ensimmäisenä palvelun ulkoasun. Vaikka sivustolla olisi kuinka hienoja toimintoja ja ominaisuuksia täytyy sivuston olla lisäksi hyvän näköinen ja helppokäyttöinen. Kuvien ja värien yhdistäminen visuaalisesti toimivaksi ja houkuttelevaksi kokonaisuudeksi on sivustoa suunniteltaessa erittäin tärkeä osa-alue. Visuaalisuuteen vaikuttaa kuvien ja värien lisäksi tiedon jakaminen sivustolla. Jos tietoa on näkyvillä kerrallaan liian paljon, se toimii luotaan työntävänä varsinkin ensikertalaisille. Selkeä ja harhaan johtamaton otsikointi ja alavalikoiden käyttö sekä helppokäyttöinen hakutoiminto koettiin tärkeinä sivuston käyttöön ja vetovoimaan vaikuttavina tekijöinä. Tietoa voi siis olla sivustolla käytännössä rajattomasti, mutta tiedon jaottelu on se asia mihin huomio kiinnitetään.

Rekisteröityminen sivustolla koetaan aina aloituskynnystä nostavana toimenpiteenä. Käyttäjät haluavat saada tietoa mahdollisimman helposti käyttämättä sen etsimiseen liikaa aikaa ja rekisteröityminen vaatii yleensä sitä. Käyttäjä saattaa joutua keksimään käyttäjänimen, salasanan ja vielä klikkaamaan sähköpostissaan rekisteröitymiseen vaadittua varmistusviestiä ennen kuin hän pääsee sivuston kaikkiin tietoihin käsiksi. Rekisteröitymistä ei koeta puolestaan negatiivisena puolena, jos se ei rajoita sivuston käyttöä muuten kuin kommentointimahdollisuuksien puuttumisella. Esimerkiksi blogisivustoa lukeva henkilö käyttää rekisteröitymiseen aikaa mielellään, jos kokee haluavansa osallistua blogitekstin herättämään keskusteluun. Tämä taas puolestaan asettaa

vaatimuksia blogitekstien tai muiden sivuston tekstien laadulle, että käyttäjät saadaan rekisteröitymään ja osallistumaan sivuston toimintaan.

Sivustolta halutaan paljon. On toivottavaa jos sivuston avulla pystyy sekä suunnittelemaan, että toteuttamaan pyöräilymatkansa. Toteuttamisvalmiita reittiehdotuksia pidetään hyödyllisinä varsinkin aloittelijoille ja kokeneemmat pyöräilymatkailijat voivat käyttää niitä reittinsä suunnittelussa. Reittiehdotuksia on oltava sivustolla, olivat ne sitten valmiiksi hinnoiteltuja paketteja tai toteuttamishdotuksia siitä mitä matkan toteuttamisessa pyöräilymatkailija voisi tehdä. Valmiit reittiehdotukset helpottavat alkuun pääsyä ja matkan suunnittelua. Pyöräilymatkailija on kuitenkin hyvin omatoiminen ja valmiiden hinnoiteltujen pakettien räätälöimismahdollisuus on tärkeä tai jopa pakollinen ominaisuus.

Reittien jaottelu toimii pyöräilymatkailusivustolla. Jaottelu esimerkiksi käyttäjäryhmien ja maisemien mukaan helpottaa sopivien reittien löytämistä. Jaottelut voivat olla sellaisia, kuten perheet, kuntoilijat, maastopyöräilijät, vesistöreitit ja hiljaiset reitit. Jaotteluiden avulla hiljaisuutta haluavat pyöräilymatkailijat löytävät sivustolta helposti haluamansa reitit esimerkiksi sivuston hakukonetta tai ulkopuolista hakukonetta käyttäen.

Laadukas kartta on pakollinen ominaisuus kattavalla pyöräilymatkailusivustolla. Kartta toimii loistavana kanavana tiedonjakamiseen reiteistä. Kartta ja siinä näkyvät reitit sekä reittipisteet herättävät mielenkiintoa sivustolla vierailevissa.

Käyttäjä on harvemmin kiinnostunut sivuston teknisestä toteutuksesta, vaan pelkistettynä hän hakee hyötyä itselleen. Jos hän saa hyötyä siitä, hän saattaa suositella sivustoa myös muille esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median ja muiden kanavien kautta laadukas sivusto voi saavuttaa maailmanlaajuistakin suosiota.

Tärkeimmät ominaisuudet pyöräilymatkailukartassa

Karttaan kiinnitetään pyöräilymatkailusivustolla erityistä huomiota. Kartan käyttökelpoisuus ja helppokäyttöisyys ovat ensisijaisen tärkeitä. Vasta käytännöllisyyden jälkeen tulee kartan visuaalisuus. Huikea määrä tietoa kartassa on turhaa jos se on väärin aseteltua, huonolaatuista tai muuten käyttäjälle vaikeasti

saatavilla olevaa. Karttaa voi käyttää erittäin monipuolisena välineenä informaation välittämisessä, mutta informaation määrän kasvaessa kartan selkeys saattaa kärsiä.

Googlen kartat koettiin käyttökelpoisiksi ja helpoiksi käyttää. Symbolien suuri koko ja reittien heikot muokkaamismahdollisuudet saivat kritiikkiä.

Käyttökynnystä alensi se, että kaikki olivat tutustuneet Googlen karttoihin jo aikaisemmin. Uutta karttaa luotaessa voitaisiin ottaa tämän takia huomioon jo olemassa olevien karttojen käyttöliittymät. Esimerkiksi Google Mapsia muistuttavan karttapalvelun tekeminen tekee sen käytön aloittamisesta helpompaa käyttäjien aikaisempien kokemusten sekä Googlen suosion ansiosta.

Käyttökynnystä alentaisi myös ominaisuus, jossa karttaan saisi vain syöttää haluamansa lähtöpisteen ja määränpään ja kartta näyttäisi esimerkiksi lyhimmän/maisemallisimman/kulttuuripitoisimman reitin tällä välillä. Tällainen ominaisuus koetaan erittäin suotavana. Ominaisuuden toteuttaminen tosin vaatii erittäin paljon reitistöltä, koska erilaisia reittejä täytyy olla hyvin paljon.

Tärkeiksi ominaisuuksi koettiin myös päivämatkojen pituuden näkyminen kartalla tai reittikuvauksessa sekä kartan loitontamis- ja lähentämistoiminto, jolla reitistä saa paremmin kokonaiskuvan selville. Kokonaiskuvan hahmottamisessa auttaa myös se, että karttaa ei ole upotettu pysyvästi sivustoon vaan sen saa avattua koko näytölle.

Tärkeitä karttamerkintöjä, mitä ei aina ole tarkasti merkittynä suomalaisiin pyöräilykarttoihin, ovat levähdyspaikat, tien pinnan kuluneisuus sekä pyörähuollot ja -vuokraamot, vedenylityspaikat sekä yleiset käymälät ja kiertotiet moottoriteille, joiden varsilla ei voi kulkea polkupyörällä.

Erilaiset tiedot reitiltä koettiin tärkeiksi pyöräilymatkailukartassa, jos ne halutaan sisällyttää karttaan. Tällaisia ovat mm. reittikuvaukset, kohteiden kuvaukset ja perheille sopivien reittien luokittelu.

Tutkimuksessa ei tullut ilmi sivuston latausaikoja. Tämä johtui siitä, että sivustot latautuivat nopeasti ja yhteys toimi nopeasti hyvällä langattomalla yhteydellä. Se kuitenkin ilmeni, että pyöräilymatkailukarttoja käytettiin hyvin monessa paikassa ja erilaisilla laitteilla. Aktiviteettisivuston tai -portaalin käyttäjä käyttää portaalia

missä milloinkin, kotona, julkisilla paikoilla sekä asutuskeskusten ulkopuolella internet-yhteyden vaihdelta. Karttojen käyttö mobiililaitteilla vaatii sivuston kartalta ja myös itse sivustolta keveyttä. Tästä syystä esimerkiksi sivuston karttapalvelu voisi olla ratkaistu siten, että se olisi kevyt ladata. Kevyt lataus toimisi ainakin silloin kun kartastossa ei olisi useita informaatiokerroksia päällekkäin. Informaatiokerroksilla tarkoitan karttaan saatavia lisätietoja, kuten mm. reittejä ja paikkamerkintöjä. Toinen vaihtoehto on kehittää kartasta ja sivustosta erilliset kevyemmät mobiiliversiot.

Karttapalvelussa käyttäjiä innoittava ja aktivoiva ominaisuus olisi se, jos he voisivat luoda myös omia reittejään manuaalisesti piirtämällä tai lataamalla kulkemiansa reittejä GPS-laitteesta palveluun. Näitä reittejä pitäisi pystyä myös kommentoimaan sekä antamaan esimerkiksi tähtiluokituksia. Tämä voitaisiin järjestää myös siten, että sivuston ylläpitäjä saisi oikeuden reittien käyttämiseen sivuston ”virallisina” reiteinä, jolloin sivuston ylläpitäjä saisi lisämateriaalia käyttäjien avustuksella ja käyttäjät kokisivat tuottamansa materiaalin tärkeäksi sekä arvostetuksi. Alussa käyttäjien aktivoimiseksi omien reittien luomiseen voitaisiin käyttää esimerkiksi erilaisia kilpailuja, joissa paras reitti voittaa. Käyttäjien karttoja hyväksyvän karttapalvelun tulisi olla yhteensopiva suosituimpien karttatiedostojen kanssa, kuten .gpx ja .kml. Tavallisen käyttäjän on hankala opetella konvertoimaan karttatiedostoja erimuotoisiksi lukuisilla internetin ilmaisilla tai maksullisilla palveluilla. Vaihtoehtoinen ratkaisu käyttäjien aktivoimiseen ja käyttäjien reittien käyttämiseen voisi olla yhteistyö jo olemassa olevien palveluiden kanssa (kuten Sports-Tracker & EveryTrail).

7 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI

Opinnäytetyöprosessini sai alkunsa kun olin töissä Outdoors Finland Etelä - hankkeessa. Olen hankkinut kokemukseni pyörämatkailusta pääosin työtehtävissäni hankkeella. Projektissa oli suunnitteilla erillisen pyöräilymatkailusivuston avaaminen Pyöräilykuntien verkoston kanssa, jonka jälkeen materiaalia aiottiin käyttää kokonaisvaltaisemman pyöräilyyn, vaellukseen ja melontaan suunnatun palvelun kehittämisessä. Keskustelin hankkeen projektipäällikön kanssa, että minkälainen tutkimus hyödyttäisi hanketta. Päädyimme selvittämään käyttäjien tarpeita pyöräilymatkailun internet-sivustolla ryhmähaastatteluiden avulla.

Seuraavaksi perehdyin Matkailun edistämiskeskuksen tekemiin tutkimuksiin ja luonnostelin vapaamuotoisen kyselylomakkeen haastatteluja varten. Kävimme kyselylomaketta läpi projektipäällikön kanssa ja muotoilimme sen haluamaamme muotoon. Nämä ensimmäiset vaiheet opinnäytetyöprosessissa selvensivät opinnäytetyöprosessia ja sen jatkamista.

Haastateltavia hankin projektin yhteystietoluettelon, internetin pyöräilyfoorumien ja puhelimen avulla. Ilmoittautumisia otin vastaan manuaalisesti ja Webpropol-ohjelmalla. Ilmoittautujien määrää yritin nostaa lupaamalla jokaiselle kyselyyn osallistuvalla uuden Fillarioppaan ja kartan. Ilmoittautujien määrä jäi kuitenkin suhteellisen pieneksi ja päätin vaihtaa ryhmähaastattelujen pitämisen yksilöhaastatteluihin. Tämä toimi mielestäni lopulta hyvin, ja sain syvempää tietoa, kun pystyin keskittymään aina vain yhden henkilön kanssa keskustelemiseen. Olisin saanut haastateltavia enemmän aktiivisemman rekrytoinnin ja mainostamisen avulla, mutta loppujen lopuksi yksilöhaastatteluissa haastateltavien määrä oli riittävä.

Opinnäytetyöni olin aikatauluttanut aluksi valmistumaan muutaman kuukauden aiemmin, mutta työni ja harrastuksieni viedessä aikaa sen tekemisen aloittaminen pitkittyi. Motivaatiotani nosti kuitenkin oma päätökseni valmistua vuoden 2012 jouluna ja aloittamisen viivästyttävä tiivistin aikataulua. Haastattelut suoritin kesällä 2012 ja opinnäytetyötä aloin kirjoittamaan kunnolla syyskuussa 2012. Itse kirjoitusprosessi sujui hyvinkin nopeasti, kun sain muutaman sivun alusta

kirjoitettua. Tiivis aikataulu kirjoittamisessa syys-lokakuun aikana sopi minulle, koska lähes joka päivä kirjoitettaessa ei päässyt irtaantumaan aiheesta ja työtä oli helppo jatkaa siitä mihin se edellisenä päivänä jäi. Tehokas kirjoittaminen ja tekstin luominen oli tosin helpompaa myös sen ansiosta, että aihe ja työn aloittaminen oli hautunut mielessäni jo useamman kuukauden. Aikataulutusta ja päämäärien asettaminen oli erittäin tärkeässä osassa suuren työmäärän sovittamisessa lyhyelle aikavälille.

Sisällysluettelon tein kirjoittamisprosessin alussa ensimmäiseksi. Kappaleiden asettelu ja järjestely oli haasteellista heti työn alussa, mutta ne selkenivät työn edetessä. Vaikka sisällysluettelo ei ollut aluksi lähelläkään lopullista versiota, se helpotti kirjoittamisen aloittamista ja päiväkohtaisten tavoitteiden asettamista. Työn edetessä ja selkeytyessä muutin myös hieman otsikoiden rakennetta sekä poistin ylimääräisiä otsikoita ja yhdistin kappaleita.

Lähteissäni on runsaasti internet-lähteitä, vaikka ne eivät olekaan mahdollisimman luotettavia. Luotettavuutta internet-lähteissä olen kuitenkin tarkkaillut kiinnittämällä huomiota lähteen julkaisevan sivuston tunnettavuuteen, lähteiden linkkeihin (ovatko lähteet linkitetty jollekin viranomaisen, koulutus- tai tutkimusorganisaation tai tieteellisen kustantamon kotisivuille), mainnonnan merkitykselle sivustolla, julkaisuajan ajantasaisuuteen sekä lähteen kirjoittajaan. (Rantasaari, Laitinen & Pitkänen 2012.)

Pyöräilymatkailusta oli haasteellista löytää erityisesti kirjoja, joten painetut lähteet pyörämatkailusta ovat pääosin lehdistä poimittuja. Kirjallisten lähteiden niukkuus kertoo ilmiön uutuudesta. Sähköisistä sovelluksista ja sähköisestä markkinoinnista puolestaan löytyy huomattavan paljon ajantasaista kirjallisuutta aiheen ollessa erittäin keskusteltu ja sen mahdollisuudessa tuottaa suurta tunnettavuutta ja täten myös voittoa niiden käytön hallitseville. Tutkimusmenetelmistä, haastattelun toteuttamisesta ja tutkimustulosten analysoinnista lähteitä on vanhemmista tiiliskivistä uusiin ulkomaisiin julkaisuihin.

Tekstin olen yrittänyt kirjoittaa helppolukuiseksi ja selkeäksi siten, että se on sujuvaa lukemista niin kokeneille kuin kokemattomillekin. Tekstissä esiintyvät käsitteet olen pyrkinyt selvittämään käsitteiden yhteydessä.

Opinnäytetyöni ohjaajalta sain hyvää palautetta työstäni. Palaute oli rakentavaa sekä kannustavaa ja se motivoi työn teossa. Motivoiva oli myös tapa, jolla toimimme yhteistyössä ohjaajani kanssa. Ohjaajani piti opinnäytetyötä minun tuotoksena eikä pyrkinyt suuresti vaikuttamaan työn lopputulokseen tai luomaan aikataulullisia pakotteita. Tämä kannusti luovaan ja itsenäiseen ajatteluun.

Koen työn olleen tarkoitukseensa sopiva sekä hyvä tapa havainnoida erityisesti uuden ilmiön ollessa kyseessä ja olen tyytyväinen lopputulokseen.

Opinnäytetyötäni sekä sen tuomia tutkimustuloksia ja ratkaisuja voidaan käyttää ulkoilureittien internet-sivustoja suunniteltaessa ja kehitettäessä. Toivonkin, että siitä on hyötyä Outdoors Finland Etelä -hankkeessa ja sitä hyödynnetään mahdollisesti myös muita ulkoilumatkailusivustoja luotaessa.

LÄHTEET

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Carter, B. & Levy, J. 2012. Facebook Marketing. Leveraging Facebook's Features for Your Marketing Campaigns. Third Edition. United States of America: Que Publishing.

Cresswell, T. 2010. Towards a politics of mobility. Environment and Planning D: Society and Space

Eskola, J. & Vastamäki, J. 2010. Teemahaastattelu: Opit ja kokemukset. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalle. Juva: PS-kustannus.

Fennel, D. A. 2003. Ecotourism: An Introduction. Lontoo: Routledge.

Fielding, N. G. & Lee, R. M. 1992. Using computers in qualitative research. Revised and updated edition. London: Sage.

Fullagar, S. 2012. Gendered Cultures of Slow Travel: Women's Cycle Touring as an Alternative Hedonism. Slow Tourism. Experiences and Mobilities. Bristol: Channel View Publications.

Heikkilä, T. 2002. Tilastollinen tutkimus. 4. p. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Tallinna: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Tampere: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Leino, A. 2012. Sosiaalinen netti ja menestyvän pk-yrityksen mahdollisuudet. Kopijyvä Oy: Infor.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus.

Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Tenhunen, J. 2001. Pyöräretkeilijän Eteläinen Suomi. Helsinki: Rakennusalan kustatajat RAK.

Valli, R. 2010. Kyselylomaketutkimus. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: PS-kustannus.

Lehtiartikkelit:

Honkanen, P. 2012. Peruskunto kohenee työmatkapyöräilyllä. Jyty 8-9/2012.

Reijonen, K. 2012. Todellinen löytö? Blogit: Markkinoinnissa suuria sudenkuoppia. Etelä-Suomen Sanomat 18.9.2012.

Törnudd, N. 2012. Älypuhelimet kasvattavat mobiilia tiedonhakua. Etelä-Suomen Sanomat 20.9.2012.

Sähköiset lähteet:

Eurovelo. 2012. Introduction [viitattu 19.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.eurovelo.org>

Gardner, N. & Kries, S. 2010. The slow way. Slow Travel Europe: some guiding principles. Slow Travel Europe [viitattu 13.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.slowtraveurope.eu/slow-travel-europe-some-guiding-principles>

Jyväskylän pyöräilyseura ry. 2012a. Maastopyöräily [viitattu 8.10.2012].

Saatavissa: <http://www.jyps.info/pyoraily/lajit/maasto>

Jyväskylän pyöräilyseura ry. 2012b. Retkipyöräily [viitattu 17.9.2012].

Saatavissa: <http://www.jyps.info/pyoraily/lajit/retkipyoraily>

Jyväskylän yliopisto. 2012. Haastattelut [viitattu 25.9.2012]. Saatavissa:
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/haastattelut>

Kykkänen, V. 2012. Kymenlaakso tavoittelee pyöräilyturisteja Keski-Euroopasta [verkkoartikkeli]. Yle Kymenlaakso [viitattu 13.9.2012]. Saatavissa:
http://yle.fi/uutiset/kymenlaakso_tavoittelee_pyorailyturisteja_keski-euroopasta/5097731

Matkailun edistämiskeskus. 2008a. Pyörämatkailun edistämisstrategia 2009 – 2013 [viitattu 19.9.2012]. Saatavissa:
[http://www.mek.fi/W5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/7620b7fbb6d5b604c2257524002b5937/\\$FILE/Pyorailymatkailun_kehittamisstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf](http://www.mek.fi/W5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/7620b7fbb6d5b604c2257524002b5937/$FILE/Pyorailymatkailun_kehittamisstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf)

Matkailun edistämiskeskus. 2008b. Aktiviteettiselvitys 2008. Kesäaktiviteettituotteet kansainvälisille markkinoille – pyöräily, vaellus, melonta, sisävesiristeilyt, hevosloimat [viitattu 19.9.2012]. Saatavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/2de336c93bf3d646c225751d0043c16b/\\$FILE/AKTIVITEETTISELVITYS%202008.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/2de336c93bf3d646c225751d0043c16b/$FILE/AKTIVITEETTISELVITYS%202008.pdf)

Matkailun edistämiskeskus. 2010. Kansainvälinen luontomatkailututkimus 2010 [viitattu 12.9.2012]. Saatavissa:
[http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/\(Pages\)/Kansainvälinen_luontomatkailututkimus_2010](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/(Pages)/Kansainvälinen_luontomatkailututkimus_2010)

Numminen, A. 2012. 3 syytä investoida mobiilisovelluksiin [verkkoartikkeli]. Talouselämä [viitattu 24.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.talouselama.fi/kumppaniblogit/tieto/3+syyta+investoida+mobiilisovel-luksiin/a2082279>

Pyöräillensuomessa. 2012a. Valtakunnalliset reitit [viitattu 25.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.pyorailensuomessa.fi/fi/node/2>

Pyöräillensuomessa. 2012b. Kuninkaantietä itään [viitattu 25.9.2012]. Saatavissa:
<http://www.pyorailensuomessa.fi/fi/node/70>

Per Christensson. 2012. Portal. Techterms.com [viitattu 24.9.2012]. Saatavissa: <http://www.techterms.com/definition/portal>

Rantasaari, J., Laitinen M. & Pitkänen J. 2012. Tiedonhankinta tutkimuksen perustan rakentamisena. Lähdekritiikki [viitattu 26.10.2012]. Saatavissa: <http://www.lpt.fi/tietokeskus/tiedonhankinta>

Socialbakers. 2012. Finland Facebook Statistics [viitattu 1.10.2012]. Saatavissa: <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/finland>

Stefanou, C. J., Sarmaniotis, C. & Stafyla, A. 2003. CRM and customer-centric knowledge management: an empirical research. Graduate Technological Educational Institution of Thessaloniki and Aristotle University of Thessaloniki. Thessaloniki, Greece [viitattu 4.10.2012]. Saatavissa: <http://search.proquest.com/docview/220298226/fulltextPDF?source=fedsrch&accountid=11365>

Stikkymedia. 2012. 2012 Social Media and Tourism Industry Statistics [viitattu 30.10.2012]. Saatavissa: <http://www.stikkymedia.com/articles/2012-social-media-and-tourism-industry-statistics>

Suomen Latu. 2012a. Maastopyöräily [viitattu 8.10.2012]. Saatavissa: http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/kesalajit/pyoraily/maastopyoraily

Suomen Latu. 2012b. Retkipyöräily [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa: http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/kesalajit/pyoraily/retkipyoraily

Tilastokeskus. 2011. Suomen väkiluku kasvoi eniten 20 vuoteen [viitattu 1.10.2012]. Saatavissa: http://stat.fi/til/vaerak/2011/vaerak_2011_2012-03-16_tie_001_fi.html

Veloland. 2012. Cycle Rental [viitattu 19.9.2012]. Saatavissa: <http://www.veloland.ch/en/mietstation.cfm>

Julkaisemattomat lähteet:

Froitzheim, T. 2012. Naviso Outdoors Navigation. Outdoor-navigation in Germany and Europe, trends and facts. Outdoors mobiiliopastukset-seminaari 29.10.2012.

Nitz, O. 2012. Dipl. Des. BSc. Mobile Apps in the marketing of Austria Tourism. Outdoors mobiiliopastukset-seminaari 29.10.2012.

Sähköinen Liiketoiminta Suomi Oy. 2012. Internetmarkkinointisuunnitelma. Outdoors Finland Etelä Pyöräily.

Räsänen, P. 2012. Projektipäällikkö. Outdoors Finland Etelä-hanke. Teemahaastattelu 18.9.2012.

LIITTEET

LIITE 1

OUTDOORS FINLAND ETELÄ FOKUSRYHMÄHAASTATTELUT 2012

1. Tilaisuuden aloitus

- Esitellään tutkimuksen tekijä ja tutkimuksen tavoite
- Esitellään Outdoors Finland Etelä -hanke tutkimuksen toimeksiantajana
- Käydään läpi tilaisuuden luonne, haastattelun tallentaminen ja luottamuksellisuus

Menetelmä: Fokusryhmä on tiedonkeruu- ja tutkimusmenetelmä, jolla kootaan tietoa ihmisten ajatuksista, kokemuksista ja mielipiteistä.

Tarkoitus: Keskustelemme pyöräilyn reittisovelluksista, käymme läpi erilaisia pyörämatkailun internet – sivustoja sekä tuottamaamme kartta- ja opasmateriaalia ja pohdimme miten näitä voisi kehittää. Olemme kiinnostuneet kaikista ajatuksista, kokemuksista, ideoista, kommentteista ja ehdotuksista, mitä teillä jokaisella on käsiteltäviin teemoihin liittyen. Ei ole olemassa oikeita tai vääriä vastauksia. Kaikenlaiset näkemykset ovat tervetulleita, sekä myönteiset että kielteiset kommentit.

Menettely: Fokusryhmähaastattelu nauhoitetaan. Kaikki täällä käsiteltävät asiat ovat luottamuksellisia ja aineistoa käytetään ainoastaan tähän tutkimustarkoitukseen. Toivomme, että keskustellette mahdollisimman vilkkaasti. Mutta kuitenkin niin, ettemme puhu päällekkäin, jotta keskustelu olisi purettavissa nauhalta. Olemme varanneet keskustelulle aikaa noin 1,5 tuntia.

- Osallistujien esittely: oman nimen kertominen

Lämmittelykysymykset kaikille:

Jaetaan A4- moniste, jossa on pohjakysymykset (oma harrastuneisuus ja teknisen tason määrittely).

- Kertokaa itsestänne ja harrastuksistanne muutamalla lauseella
- Oletteko käyttäneet aiemmin reittisovelluksia? Jos olette, niin mitä käytätte?

Kesto: 5-10 min.

Annetaan lämmittelytehtävä "Etsi Uusimaan alueelta jokin lomillesi sopiva pyöräilyreitti"

→ Miten etsivät ja minkä palvelun löytävät? Miten löytävät ja hakevat?

→ Lyhyt keskustelu miten helppo oli löytää?

Kesto: 5 – 10 min.

2. Valittujen sovellusten esittely + tehtävä + yhteinen keskustelu

A. Käymme läpi nyt kolme erilaista internet – sovellusta. Aloitamme kahdella ulkomaalaisella reittien suunnitteluun tarkoitettulla internet-pohjaisella sovelluksella. Edetään niin että jaetaan tehtävämonisteet ja annetaan niihin 5 minuuttia. Sen jälkeen käydään läpi kyseinen reittisovellus (harjoitustehtävän avulla) ja keskustellaan siitä.

- Explore!
- ADFC – Tourenportal

Keskustelun elementit / kysymykset

- Kiinnostavuus- / vetovoimatekijät?
- Mitä hyvää / mitä huonoa?
- Mihin tarkoitukseen valittu sovellus käy (suunnittelu/toteutus)?
- Miten parantaisi?
- Oliko informaatio riittävä? Miten helppo suunnitella ja toteuttaa?
- Oliko helppo käyttää?
- Mitä lisää/mitä pois?

Kesto: 2 x 15 min.

B. Jatketaan Pyöräillen Suomessa – sivustolla.

Esitellään Etelä-Suomessa erityisesti pyöräilyretkien suunnitteluun suunnattu sivusto.

Annetaan tehtävä ja keskustellaan

- Kiinnostavuus- / vetovoimatekijät?
- Mitä hyvää / mitä huonoa?
- Mihin tarkoitukseen valittu sovellus käy (suunnittelu/toteutus)?
- Miten parantaisi?
- Oliko informaatio riittävä? Miten helppo suunnitella ja toteuttaa?
- Oliko helppo käyttää?
- Mitä lisää/mitä pois?

Kesto: 15 min.

C. Lopuksi käymme läpi perinteistä karttaa ja reittiopasta, joita voi käyttää ilman lisälaitteita (Fillariopas 1 tai 2 + kartta). Annetaan tehtävä.

Käydään sen pohjalta keskustelua?

- Millaista oli käyttää verrattuna internet – sovelluksiin?
- Mitä hyvää / mitä huonoa?
- Kohderyhmä?
- Mihin tarkoitukseen valittu sovellus käy (suunnittelu/toteutus)?
- Miten parantaisi?
- Oliko informaatio riittävä? Miten helppo suunnitella ja toteuttaa?
- Oliko helppo käyttää?
- Mitä lisää/mitä pois?

Kesto: 15 min.

3. Loppukeskustelu

- Mitkä ovat tärkeimmät tiedot (karttapalvelusta) retken suunnittelu ja toteutusvaiheessa?
- Mitkä eri kartta- ja sovellusmallit sopivat parhaiten eri harrastekäyttöön?
- Mitkä ovat tärkeimpiä karttamerkintöjä esimerkiksi palvelukartoilla? Millaista lisätietoa karttoihin tarvitaan?
 - a. Majoitus, laavut
 - b. Kahvilat, ravintolat, kaupat
 - c. Kulttuuri- ja luontokohteet
 - d. Muut?
- Miten ja mistä hankitte tietoa reittikohteista ja karttapalveluista? Miten toivoisitte sitä olevan saatavilla?
- Reittikohteen ja kartan valintaan vaikuttavat tekijät?
- Mikä oli mielestänne paras sovellus/ miksi?
- Mitä kehittäisitte lisää?

Kesto: 10 min.

4. Lopetus ja palaute keskustelusta

- Onko tässä vaiheessa jäänyt jotain sanomatta, minkä haluaisitte tuoda esille, liittyen käsiteltyihin teemoihin, tai muuten keskusteluun
- Millaista palautetta haluaisitte antaa tästä ryhmäkeskustelusta?
- Kiitokset

Kesto: 10 min.

LIITE 2

Lämmittelykysymykset

Kerro itsestäsi ja harrastuksistasi.

Oletko aiemmin käyttänyt internetin reittisovelluksia?

Tehtävä 1

Haluat pyöräilymatkalle Sveitsiin. Tutustu internet –sovellukseen www.explore.co.uk. Mitä kaikkea sivusto tarjoaa Sinulle? Mitkä ovat sivuston hyviä/huonoja puolia?

Lämmittelytehtävä

Etsi Uudenmaan alueelta jokin itsellesi soveltuva pyöräilyreitti.

Tehtävä 2

Suunnittele pyöräilymatkaa Saksaan. Tutustu internet – sovellukseen www.adfc-tourenportal.de . Mitä sivustolla on tarjota Sinulle? Mitkä ovat sivuston hyviä/huonoja puolia?

Tehtävä 3

Olet kiinnostunut pyörämatkan tekemisestä Suomessa. Mene sivustolle <http://pyorailensuomessa.siteseq.fi> . Miten sivusto auttaa sinua pyörämatkalle lähtemisessä? Mitkä ovat sivuston hyviä/huonoja puolia?

Tehtävä 4

Olet kiinnostunut pyörämatkan tekemisestä Suomessa. Tutustu Fillarioppaaseen. Miten opas auttaa Sinua pyörämatkalle lähtemisessä? Mitkä ovat oppaan hyviä/huonoja puolia?